

משרד הרווחה והביטחון החברתי

מינהל מוגבלויות

אגף בכיר הערכה, הכרה ותכניות
שירותי ראייה, שמיעה וטכנולוגיה (רש"ט)

מדריך זכויות ושירותים לנושאי תעודת עיוור בישראל

תשפ"ג - 2023

מארק שמיס, מנהל אגף הערכה, הכרה ותוכניות
ד"ר אילנה גלייטמן, מנהלת שירותי ראייה, שמיעה וטכנולוגיה

מהדורה מעודכנת לשנת ההוצאה

ניתן להאזין למדריך במענה הקולי של המרכז לעיוור
בטלפון 03-7915555 ולהקיש את הספרה 4 ואחריה את
הספרה 1
וכן ניתן לקבל את המדריך בכתב ברייל
ובכתב מוגדל באמצעות פנייה לעמותת על"ה
טלפון: 02-5882155

לתשומת לב!

במקרה של סתירה או אי התאמה בין המידע המופיע בחוברת
זו, לבין הוראות הדין הרלוונטיות יגברו הוראות הדין.

ראוי לציין כי, למשרד הרווחה **אתר אינטרנט** המספק מידע
לגבי זכויות ושירותים לעיוורים ולקויי ראייה.
אתר זה מתעדכן באופן שוטף ומומלץ להסתמך עליו.

תוכן עניינים

הקדמה // 7

פרק 1: תעודת עיוור/ לקוי ראייה // 8

פרק 2: תשלומים כספיים ממשרד הרווחה // 14

גמלת דמי ליווי // 14

מענק עבור אחזקת טלפון // 17

דמי אחזקת כלב נחייה // 19

דמי תקשורת לאנשים עם מוגבלות חושית כפולה:

עיוורון וחירשות // 20

השתתפות כספית בנופש מאורגן ומותאם // 21

פרק 3: זכויות במשרדי ממשלה שונים // 24

קצבאות המוסד לביטוח לאומי // 24

זכויות לעיוורים בסל בריאות // 25

זכויות נפגעים בראייה שהוכרו כנכי צה"ל // 26

זכויות לתלמידים עם מוגבלות בראייה במשרד החינוך // 27

זכויות לילדים שהתעוורו כתוצאה מגידול סרטני ולהוריהם // 29

זכות הורה להיעדר מעבודה לצורך סיוע אישי

לאדם עם מוגבלות // 30

זכויות עולים // 30

זכויות ברשות המיסים // 31

פטור מתשלום על משלוח דואר עיוורים // 32

הטבה בתשלום חשבון המים // 33

הטבה בתשלום חשבון החשמל // 34

הנחה ברישום לנישואים // 34

הטבות בתחבורה ציבורית // 35

סיוע בשדה התעופה // 35

הנחה באגרת רישוי לרכב // 36

תג חניה לנכה ולקרוב המסיע בוגר או ילד נכה // 36

הקצאה וסימון אזור חניה לנכה בסמוך לביתו // 36

הטבות בתחום הדיור // 37

פטור מתור // 38

פרק 4: שירותי מידע והכוונה // 40

תחנות מידע // 40

מרכזים לאנשים עם שיקום הראייה הירודה // 40

עמותות סינגור // 42

פרק 5: ניידות ותפקוד עצמאי ובטיחותי // 45

הדרכה שיקומית // 45

כלב נחייה // 48

התנהלות במצב חירום // 51

התנהלות במצב חירום לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון // 52

תמיכה חזותית לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון // 53

שירותי תרגום, תמלול ושפת סימנים במגע לאנשים עם שילוב של

חירשות ועיוורון // 54

סיוע בתחזוקת הבית // 56

פרק 6: טכנולוגיה לסיוע בתפקוד // 57

סיוע ברכישה ובהתאמת עזרים // 58

סל תקשורת - עזרים לאנשים עם חירשות ועיוורון // 64

מוקד תמיכה לשימוש בעזרים // 66

הדרכה טכנולוגית לשימוש בעזרים // 66

השאלת עזרים // 68

סיוע ברכישת ציוד ביתי בסיסי // 69

פרק 7: תוכנית ייחודית לילדים // 70

חונך לילדים עם עיוורון או לילדים להורים עם עיוורון // 70

פרק 8: לימודים // 71

אבחון לקביעת מסגרת // 71

❖ // ילדים עם מוגבלות בראייה // 71

❖ // נוער ובוגרים עם מוגבלות בראייה // 71

אינו כרוך בהשתתפות עצמית // 71

התערבות מוקדמת לפעוטות עם מוגבלות בראייה // 73

מעון יום שיקומי // 74

שילוב בגני ילדים ובמעונות יום רגילים // 76

שילוב במסגרת החינוך הרגיל // 76

לימודים במסגרות של החינוך המיוחד // 76

תוכניות הכנה ללימודים אקדמאיים // 78

לימודים אקדמאיים והכשרה מקצועית // 81

סיוע לסטודנטים וללומדים הכשרה מקצועית // 81

פרק 9: המעבר לחיים בוגרים // 83

שילוב בשירות לאומי או צבאי // 83

דירות הכשרה לחיים עצמאיים בקהילה // 85

פרק 10: תעסוקה // 86

החזר הוצאות נסיעה לעבודה // 86

סיוע בתעסוקה בשוק הפתוח // 86

תעסוקה מוגנת // 88

תעסוקה נתמכת // 89

מיזמי תעסוקה ייחודיים // 89

מרכז שיקומי תעסוקתי לאנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית
התפתחותית - מש"ה // 91

פרק 11: תרבות, ספורט ופנאי // 92

מועדונים חברתיים לבוגרים // 92

מועדון חברתי לאנשים עם חירשות ועיוורון // 98

אתרי טבע מונגשים // 98

ספורט // 98

משחקים מונגשים // 102

הנגשת הצגות, סרטים ואירועי תרבות // 102

ספריות מונגשות // 103

פרק 12: דיור // 105

בית לחיים לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון // 105

בית לחיים לאנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית -
מש"ה // 107

פרק 13: עיוורון עם מוגבלות נוספת // 109

מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון // 109

עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה // 110

עיוורון והנמכה קוגניטיבית גבולית // 110

הקדמה

בישראל חיים כ-23,000 אנשים העומדים בקריטריונים המזכים ב"תעודת עיוור / לקוי ראייה". תעודה זו, מקנה מגוון רחב של זכויות ושירותים הן במשרד הרווחה והן במשרדי ממשלה, רשויות מקומיות וארגונים שונים.

הזכויות והשירותים הניתנים באמצעות משרד הרווחה, נועדו לאפשר תיפקוד עצמאי ובטיחותי, ככל ניתן, וכן השתלבות מיטבית בחברה ובכל תחומי החיים, על אף מגבלות הראייה.

מדריך זה, מרכז את מירב הזכויות והשירותים הניתנים הן באמצעות משרד הרווחה והן באמצעות גופים אחרים.

המדריך הינו בפורמט מודפס לטובת הציבור שמבקש זאת.

אולם נבקש להדגיש כי מידע זמין ועדכני מצוי **באתר האינטרנט של משרד הרווחה ובאתר קליק לרווחה**, ורצוי להיעזר בהם.

אנו מבקשים להודות לכל מי שמסייע בהפצת המידע לציבור ובמיצוי זכויותיו.

בברכה,

מארק שמיס

מנהל אגף בכיר, הערכה, הכרה ותוכניות

מינהל מוגבלויות

משרד הרווחה והביטחון החברתי

פרק 1: תעודת עיוור / לקוי ראייה

עיוורון מהו?

עיוורון הוא מצב של העדר ראייה, כאשר ההגדרה מיהו אדם עיוור כוללת לקויות ראייה חמורות בשדה הראייה או בחדות הראייה.

לעיוורון ולקויות ראייה גורמים שונים ומגוונים.

בחלק מהמקרים הראייה נפגעת כבר אצל תינוקות ובחלק מהמקרים נוצרת החמרה עם השנים.

כמו כן, אזורי הפגיעה ואופי הפגיעה (עיוורון מלא או לקות ראייה) משתנים בהתאם לגורם לירידה בראייה.

מדינת ישראל אימצה את המלצות ועדת האו"ם משנת 1954 והגדירה עיוורון על פי הקריטריונים הבאים:

- ❖ העדר ראייה מוחלט;
- ❖ חדות הראייה בעין הטובה ביותר לאחר תיקון, אינה עולה על 3/60;
- ❖ שדה הראייה בעין הטובה ביותר לאחר תיקון, אינו עולה על 20 מעלות.

אדם העונה על **אחד** מקריטריונים אלה מוגדר כעיוור וזכאי ל"**תעודת עיוור / לקוי ראייה**".

מהי חדות ראייה?

חדות ראייה תקינה היא 6/6, כלומר שהעין רואה בחדות ממרחק של 6 מטרים.

חדות ראייה של 3/60 מציינת כי העין רואה מטווח של 3 מטרים מה שעין עם ראייה תקינה רואה מטווח של 60 מטר.

את בדיקת הראיה מבצעים עם תיקון מיטבי (משקפיים).

מצב זה מקנה זכאות לתעודת עיוור.

מהו שדה ראייה?

שדה הראייה הוא המרחב שבו ניתן לראות פריט מסוים כשהמבט מקובע למקום אחד במרכז.

שדה ראייה תקין הוא בן כ-180 מעלות, כלומר, כשהמבט מקובע, אפשר לראות כל מה שנמצא במרחב של 180 מעלות.

שדה ראייה של 20 מעלות, מעיד על צמצום חמור בשדה הראייה ומקנה זכאות לתעודת עיוור.

זכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה

"תעודת עיוור / לקוי ראייה" מוענקת לכל תושב ישראל אשר עונה על הגדרת העיוורון המקובלת בישראל.

התעודה מעניקה שירותי שיקום, הטבות ופטורים שונים הניתנים על ידי משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, חברות ציבוריות וארגונים שונים.

התעודה מוענקת לכל החיים או לזמן מוגבל, בהתאם למצב.

במצבים הניתנים לתיקון תינתן תעודה זמנית.

התעודה יכולה להינתן הן בפורמט של **תעודה פיזית** והן בפורמט של **תעודה דיגיטלית**.

מי יכול להגיש את הבקשה?

מי שעונים על **אחד** מהקריטריונים הבאים:

- ❖ היעדר ראייה מוחלט.
- ❖ חדות ראייה בעין הטובה ביותר לאחר תיקון - אינו עולה על 3/60.
- ❖ שדה ראייה בעין הטובה ביותר לאחר תיקון - אינו עולה על 20 מעלות.

איך מגישים בקשה לתעודת עיוור/לקוי ראייה?

טופס הבקשה נמצא באתר משרד הרווחה, יש להדפיסו ולתת לרופא העיניים למלא אותו.

יש לצרף לבקשה חומר רפואי רלוונטי.

את הבקשה יש לשלוח באחת הדרכים הבאות:

- דואר אלקטרוני - לשלוח לכתובת: t.aleh@bezeqint.net
- לכתובת: עמותת עלה, תיבת דואר 24051, הר הצופים, ירושלים 9124001.

המשך הטיפול בבקשה

לאחר קבלת טופס הבקשה, יוזמן הפונה לבדיקה אצל **רופא אמן** העובד עם שירות ראייה, שמיעה וטכנולוגיה, במשרד הרווחה והביטחון החברתי.

תוצאות הבדיקה של הרופא נשלחות במערכת מקוונת לשירות ראייה, שמיעה וטכנולוגיה, שקובע את הזכאות לקבלת התעודה.

התשובה תישלח לכתובת הדואר שנרשמה בטופס הפנייה.

במידה ואושרה זכאות, תצורף התעודה הפיזית.

בנוסף, יצורפו הנחיות כיצד לבצע הנפקה של התעודה הדיגיטלית.

אפשר לבדוק זכאות לתעודה ללא בדיקת רופא אמן?

בדיקת זכאות לתעודת עיוור / לקוי ראייה על ידי רופא האמן על סמך הניירת בלבד, תתאפשר במקרים חריגים, כאשר הפונה אינו נייד.

במקרה כזה יש לצרף את המסמכים הבאים:

- א. אישור מרופא משפחה או עובד סוציאלי כי הפונה מרותק לביתו.
- ב. עותק של התיק הרפואי ממרפאת העיניים, כולל סיכום שלושה מפגשים אחרונים.
- ג. ממצאי בדיקות עיניים, הדמיות וכל בדיקה רלוונטית אחרת.

הסדרת זכויות בין משרד הרווחה והמוסד לביטוח לאומי

בין משרד הרווחה לבין המוסד לביטוח לאומי קיים הסדר הכרה הדדית שנכנס לתוקף למי שהוכרה זכאותו לאחר התאריך 15.2.2015.

על פי הסדר זה, לאנשים עד גיל 67, שהוכרה זכאותם לתעודת עיוור / לקוי ראייה ממשרד הרווחה, ממצאי הבדיקה יועברו למוסד לביטוח לאומי, וילקחו בחשבון במיצוי זכויות רלוונטיות גם בביטוח הלאומי.

וכך גם להפך - אם נקבע על ידי המוסד לביטוח לאומי, כי מצב הראייה עונה על הקריטריונים לזכאות לתעודת עיוור, יועברו הפרטים למשרד הרווחה שיתחשב בממצאי בדיקות אלה, בהחלטה על זכאות לתעודת עיוור.

לתשומת לב

ככל שיתקבל מידע המעיד על שלילת זכאות במשרד הרווחה או במוסד לביטוח לאומי, יעביר כל גוף את המידע הקיים אצלו לאחר, אם מידע זה עשוי להשפיע על המשך זכאות האדם לקבלת זכויות מכל אחד מהגופים.

במקרה של אובדן/גניבה/בלאי של התעודה

ניתן לקבל תעודה חליפית.

לצורך קבלת התעודה החליפית יש לפנות אל:

דואר אלקטרוני: RonitA@molsa.gov.il.

תעודת עיוור דיגיטלית

בנוסף לתעודה הפיזית, ניתן לקבל את התעודה כתעודה דיגיטלית.

הנפקה של תעודה דיגיטאלית מאפשרת לזכאי תעודה זמינה בכל עת, שאין חשש כי היא תאבד או תתבלה. התעודה עדכנית תמיד ומאפשרת מיצוי זכויות נוח וזמין בכל עת.

בנוסף, תעודה זו מונפקת בשתי שפות: עברית ואנגלית. כך שהזכאי יכול למצות זכויות הן בארץ והן בחו"ל.

הנפקת התעודה הדיגיטלית נעשית באופן עצמאי. הדרכה לביצוע ההנפקה, נמצאת **באתר האינטרנט של משרד הרווחה**.

ערעור על החלטה על אי זכאות לתעודת עיוור / לקוי ראייה

פונים המבקשים לערער על ההחלטה לעניין בקשתם **לתעודת עיוור / לקוי ראייה**, יכולים להגיש בקשה לעיון מחדש.

תוך כמה זמן ניתן לערער?

יש להגיש את הבקשה תוך 45 ימים מקבלת הודעת הדחייה.

מי יכול לערער?

העומדים באחד מהתנאים הבאים:

- פונים שלא אושרה זכאותם לקבלת תעודת עיוור / לקוי ראייה.
- פונים שאושרה להם תעודת עיוור / לקוי ראייה זמנית.
- פונים המעוניינים לבטל תעודת עיוור / לקוי ראייה.

מה צריך לצרף לבקשת ערעור

- מכתב הסבר המפרט את הבקשה.
- סיכום תיק רפואי במרפאת עיניים או סיכום 3 בדיקות אחרונות של רופא עיניים.
- רצוי לצרף ממצאי בדיקות רפואיות נוספות כמו תדפיסי בדיקות שדות ראייה, ממצאי בדיקות מכונים והדמיות, המחזקות את ההשגה.

איך מגישים את בקשת ערעור

יש למלא טופס בקשה לעיון מחדש, הנמצא באתר האינטרנט של משרד הרווחה, לצרף את המסמכים הנדרשים ולשלוח באופן מקוון.

האם בתהליך הערעור נדרשת בדיקה חוזרת?

במרבית המקרים מסוימים ייתכן ותתבקש בדיקה חוזרת או הגשת תוצאות בדיקה אחרת.

פרק 2: תשלומים כספיים ממשרד הרווחה

משרד הרווחה מעניק מספר גמלאות ותשלומים לנושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה. להלן פירוט:

גמלת דמי ליווי

מהי גמלת דמי ליווי?

גמלה חודשית הניתנת באמצעות משרד הרווחה, למי שעונה על הקריטריונים שיפורטו להלן. הגמלה שווה בתנאיה ובגובהה לגמלת נידות באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

לתשומת לב!

גמלת דמי הליווי מוגנת מעיקולים!

מי זכאי לדמי ליווי?

אדם העומד בכל הקריטריונים המצטברים:

- נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה לצמיתות.
- גיל - בין 18 ל-67 שנים. לאחר גיל 67 הזכאות תימשך רק למי שהוכר כזכאי לפני גיל 67.
- מנהל חיים עצמאיים בקהילה, לרבות אדם המתגורר במסגרת חוץ ביתית המאפשרת חיים עצמאיים בקהילה, כגון: הוסטל או דירה בקהילה. ההחלטה לעניין היותו של האדם "מנהל חיים עצמאיים בקהילה" תיעשה על ידי השירות בלבד.
- ראייה - נבדקה פזית (לא באמצעות ניירת) על ידי רופא אמן.
- לקות הראייה היא באחד או יותר מהסעיפים האלה:
 - העדר ראייה גמור.

- חדות ראייה שאינה עולה על 1/60 בעין הטובה ביותר אף בעזרת תיקון.
- שדה ראייה מרבי שאינו עולה על 10 מעלות, בעין הטובה ביותר אף בעזרת תיקון.

מי אינו זכאי לדמי ליווי על אף שהוא עומד בקריטריונים?

1. נכה לפי אחד החוקים האלה: חוק נכי מלחמה בנאצים, התשי"ד-1954; חוק המשטרה (נכים ונספים), התשט"ו-1955; חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]; חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), התש"ך-1960; תגמול לחייל הנפגע הצלת חיי הזולת, התשכ"ה-1965; חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970; חוק תגמולים לחיילים ולבני משפחותיהם (חבלה שלא בעת מילוי תפקיד), התשמ"ח-1988.
 2. מקבל קצבת ניידות מהמוסד לביטוח לאומי.
 3. שוהה בחוץ לארץ יותר משלושה חודשים רצופים.
- מקרים חריגים יובאו לעיון השירות לצורך המשך התשלום מעבר לשלושה חודשים. השירות יתחשב, בין היתר, בסיבת המעבר לחוץ לארץ, המשך תשלום קצבאות ביטוח לאומי ועוד. השירות יוכל לדרוש מסמכים שונים קבלת החלטה בעניין.

כיצד מגישים בקשה לדמי ליווי?

הבקשה לזכאות לדמי ליווי היא חלק מהבקשה לזכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה.

בשני מצבים ניתן להגיש בקשה נוספת לבדיקת זכאות לדמי ליווי:

1. במקרה בו מצב הראייה החמיר.
2. הזכאי לתעודה הגיע לגיל 18.

במצבים אלה, תוגש בקשה לבדיקת זכאות לדמי ליווי **על גבי טופס בקשה לתעודת עיוור/לקוי ראייה**, חתום על ידי רופא העיניים המטפל בקהילה. המשך התהליך זהה לתהליך בקשה לתעודה.

האם זכאות לדמי ליווי תקפה גם על פי הסדר הכרה הדדית עם המוסד לביטוח לאומי?

בהתאם להסדר ההכרה ההדדית, אדם שפנה למוסד לביטוח לאומי לקביעת אחוזי נכות בראייה ונמצא על ידו כמי שעומד בקריטריונים הרפואיים לקבלת דמי ליווי, יעביר המוסד לביטוח לאומי את פרטיו ואת ממצאי הבדיקה הרפואית למשרד הרווחה.

נציג השירות רשאי להסתפק בנתונים הרפואיים מהמוסד לביטוח לאומי, או לפי שיקול דעתו יכול לבקש מהמבקש לבצע בדיקות ראייה נוספות, לרבות תדפיסי שדות ראייה.

לתשומת לב!

ככל שיתקבל מידע המעיד על שלילת זכאות במשרד הרווחה או במוסד לביטוח לאומי, יעביר כל גוף את המידע הקיים אצלו לאחר, אם מידע זה עשוי להשפיע על המשך זכאות האדם לקבלת זכויות מכל אחד מהגופים.

מהו מועד התחלת תשלום גמלת דמי הליווי?

- א. מועד תחילת הזכאות לדמי הליווי יהיה מיום בדיקת העיניים שערך רופא אמון. במקרים שבהם דרש רופא אמון בדיקות משלימות, התאריך הקובע לתחילת הזכאות הוא מועד הפגישה הראשונה עם רופא אמון.
- ב. תחילת הזכאות לאדם שפרטיו הועברו על ידי המוסד לביטוח לאומי תהיה מיום הוועדה הרלוונטית במוסד לביטוח לאומי אשר אישרה את סעיפי הלקות הרפואית.
- ג. אדם שזכאותו נקבעה לאחר הליך של עיון נוסף על החלטת השירות, מועד תחילת זכאותו ייקבע על ידי השירות.

מה גובה גמלת דמי הליווי?

גובה הגמלה מוצמד לגובה גמלת קצבת ניידות לחסרי רכב, במוסד לביטוח לאומי.

כיצד ניתן לערער על החלטה שלילית?

תהליך הערעור זהה לתהליך עניין תעודת עיוור/ לקוי ראייה. [ראו](#) [המפורט בחוברת זו בעמוד 12](#).

לאחר קביעת זכאות, מה עלי לעשות על מנת להתחיל לקבל דמי ליווי?

אחר קבלת הזכאות יש להעביר למשרד הרווחה את המסמכים הבאים:

1. צילום המחאה (צ'ק) או אישור ניהול חשבון מהבנק.
2. טופס הצהרה (הטופס נמצא באתר האינטרנט של משרד הרווחה).
3. אישור מביטוח לאומי על גובה קצבת נכות או גמלת שירותים מיוחדים.

את המסמכים יש לשלוח אל: BatyaB@molsa.gov.il

כיצד מתקבלת גמלת דמי הליווי ומה מועד התשלום?

גמלת דמי ליווי מועברת ישירות לחשבון הבנק של הזכאי, לא יאוחר מה-28 לכל חודש.

מענק עבור אחזקת טלפון

מהו מענק לאחזקת טלפון?

מענק הניתן פעם אחת בכל שנה באמצעות משרד הרווחה, לכל מי שנושא תעודת עיוור/לקוי ראייה בתוקף.

מי זכאי למענק?

הזכאות היא למי שעומד בכל התנאים שלהלן:

1. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה.
2. התעודה בתוקף.
3. בכל גיל.

כיצד מגישים בקשה לקבלת המענק?

אדם המקבל תשלומים ישירים אחרים ממשרד הרווחה, כגון גמלת דמי ליווי, **אינו צריך להעביר** דבר לצורך קבלת המענק. המענק מועבר לאותו חשבון בנק שאליו כבר מועברים תשלומים אחרים.

מי **שאינו** מקבל תשלומים אחרים יעביר לשירות ראייה, שמיעה וטכנולוגיה במשרד הרווחה את המסמכים הבאים:

1. צילום המחאה (צ'ק) או אישור ניהול חשבון מהבנק.
2. צילום תעודת זהות כולל ספח.

את המסמכים יש לשלוח באמצעות טופס מקוון הנמצא באתר משרד הרווחה.

מה מועד התשלום?

1. המענק **בגין השנה שחלפה** יועבר לחשבון הבנק של הזכאי אחת לשנה, **בסוף חודש ינואר**.
2. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה, שקיבל את התעודה במהלך השנה שחלפה, יקבל את **חלקו היחסי** לפי חישוב של 30 ש"ח לכל חודש זכאות.
3. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה שפקעה זכאותו לתעודת עיוור בשנה שחלפה, יקבל את חלקו היחסי לפי חישוב של 30 ש"ח לכל חודש זכאות.
4. לא ניתן לשלם את החלק היחסי למי שנפטר במהלך השנה שחלפה.

מה גובה המענק?

גובה המענק הינו 360 ש"ח לשנה (מחושב לפי 30 ש"ח לחודש).

לתשומת לב!

מענק שיחות טלפון מוגן מעיקולים!

דמי אחזקת כלב נחייה

מהו תשלום לאחזקת כלב נחייה?

תשלום חודשי קבוע הניתן לצורך סיוע בהוצאות אחזקת כלב נחייה.

מי זכאי לתשלום זה?

הזכאי הינו מי שעומד בכל התנאים שלהלן:

1. נושא תעודת עיוור בתוקף.
2. קיבל אישור מהמשרד הרווחה לקבלת כלב נחייה בכפוף לבדיקת התאמה והמלצה של בית ספר מוכר לכלבי נחייה.

כיצד מגישים בקשה לקבלת התשלום?

יש לחתום על כתב התחייבות לאחזקת כלב נחייה מול **עמותת צמ"ד**, עמותת העיוורים הנעזרים בכלב נחייה.

קישור לטופס "**כתב התחייבות דמי אחזקת כלב**" נמצא באתר משרד הרווחה.

מספר הטלפון לפנייה לעמותה: 03-5371065.

מידע אודות הזכאי מגיע למשרד הרווחה, באמצעות עמותת צמ"ד.

כיצד מתקבל התשלום ובאיזה מועד?

התשלום מועבר ישירות לחשבון הבנק של הזכאי, לא יאוחר מה-28 לכל חודש.

התשלום מועבר לאותו חשבון בנק של הזכאי, שאליו כבר מועברים תשלומים אחרים.

מה גובה התשלום?

גובה התשלום מתעדכן בכל ינואר בכפוף לתשלום זהה הניתן לנכי צה"ל ובהתאם לפרסום באתר משרד הביטחון - הוראת אגף שיקום נכים מספר 53.09.

נכון לשנת 2023, התשלום עומד על 646 ש"ח לחודש.

לתשומת לב!

דמי אחזקת כלב נחייה מוגן מעיקולים!

דמי תקשורת לאנשים עם מוגבלות חושית כפולה: עיוורון וחירשות

אדם שלו לקות כפולה: עיוורון וחירשות, זכאי לדמי תקשורת, המוקנים לאנשים עם חירשות.

מי זכאי?

נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה, מעל גיל 18, שיש לו גם סף שמיעה ממוצע של 70 dB או חמור מכך באזן הטובה, ואשר לקות השמיעה הופיעה לפני מלאת לו 3 שנים.

מה צריך לעשות?

1. פנייה למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים.
 2. למלא טופס בקשה לקבלת שירותי תמיכה בתקשורת.
 3. לצרף אודיוגרמה עדכנית מהשנתיים האחרונות.
 4. החומר מועבר לקלינאי/ת תקשורת בשירות ראייה, שמיעה וטכנולוגיה במשרד הראשי של משרד הרווחה לצורך קביעת זכאותו של הלקוח לשירותי תמיכה בתקשורת.
 5. משרד הרווחה מודיע למחלקה לשירותים חברתיים על החלטתו, המחלקה לשירותים חברתיים מעבירה למבקש את ההחלטה.
- לאחר קבלת האישור, התשלום עובר ישירות לחשבון הבנק של הזכאי, ללא צורך בפניה חוזרת.

לתשומת לב!

גמלת דמי תקשורת מוגנת מעיקולים!

השתתפות כספית בנופש מאורגן ומותאם

מהו תשלום השתתפות בנופש?

תשלום חד שנתי בגין נופש, קבוצתי מאורגן ומונגש למי העומדים בקריטריונים שלהלן.

מי זכאי להשתתפות זו?

הזכאי הינו מי שעומד בכל התנאים שלהלן:

1. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה.
2. מעל גיל 18.
3. הכנסתו היא בין גובה קצבת נכות לבין שכר מינימום.
4. הנופש עומד בדרישות הבאות: נופש קבוצתי, מאורגן ומונגש לעיוורים.

סדר קדימויות למצבים בהם יש חוסר תקציבי:

1. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה מעל גיל 60 המתגורר בגפו.
2. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה מעל גיל 60.
3. נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה עם מוגבלות מורכבת נוספת.
4. זוג נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה המתגוררים בגפם ללא ילדים.

כיצד מגישים בקשה לקבלת ההשתתפות?

1. הסיוע יינתן בדיעבד לפעילות, פעם אחת בשנה בלבד, ובתנאי שהבקשה הוגשה לא יותר מחודשיים לאחר ביצוע הנופש בפועל.
2. המשתתף בנופש, ישלח את כל המסמכים הבאים:
 - א. אישור על קבלת קצבת נכות
 - ב. תלוש משכורת
 - ג. צילום תעודת זהות
 - ד. אישור ניהול חשבון (או צילום צ'ק)
 - ה. קבלה / חשבונית של הנופש
 - ו. תוכנית הנופש החתומה על ידי מארגן הנופש ובה יכלול:
 - מיקום
 - תאריכי הנופש
 - מחיר לאדם
 - תוכנית הנופש
 - פירוט ההנגשות הייחודיות לאנשים עם עיוורון
3. המשרד יבדוק אם המבקש עומד בקריטריונים שצוינו לעיל.
4. בכפוף לאישור המשרד, ישולם תעריף נופש, ישירות לחשבון הבנק של הזכאי.
5. את המסמכים יש לשלוח אל: BatyaB@molsa.gov.il

מה גובה ההשתתפות?

גובה התשלום מתעדכן על פי כלל משרד הרווחה.
נכון לשנת 2023, התשלום עומד על 591 ש"ח לזכאי.

פרק 3: זכויות במשרדי ממשלה שונים

לתשומת לב!

המידע המתפרסם בפרק זה מתבסס על פרסומיו של המשרד הממשלתי הרלוונטי. למידע עדכני, יש להתעדכן באתר המשרד האחראי.

קצבאות המוסד לביטוח לאומי

מהן קצבאות המוסד לביטוח לאומי?

המוסד לביטוח לאומי מקנה לאזרחים העונים על הקריטריונים שנקבעו בחוק, קצבאות חודשיות שונות ובכלל זה:

- ❖ קצבת נכות כללית
- ❖ גמלת ילד נכה
- ❖ קצבת זיקנה
- ❖ גמלת סיעוד
- ❖ גמלת שירותים מיוחדים
- ❖ גמלת ניידות

הסדר הכרה הדדית בין משרד הרווחה לבין המוסד לביטוח לאומי

לאנשים **עד גיל 67** - בין משרד הרווחה לבין המוסד לביטוח לאומי קיים הסדר הכרה הדדית שנכנס לתוקף למי שהוכרה זכאותו **לתעודת עיוור / לקוי ראייה** ממשרד הרווחה לאחר התאריך 15.2.2015.

המשמעות היא שמשרד הרווחה מעביר למוסד לביטוח לאומי פרטי אנשים שנמצאו זכאים לתעודת עיוור, והביטוח הלאומי יכול להשתמש במידע זה למיцו זכויות תוך הימנעות מכפל בדיקות רפואיות.

לאנשים **מעל גיל 67** - יבדקו זכויותיהם על פי הנוהל להגשת קצבאות למוסד לביטוח לאומי.

פרטים באתר הביטוח הלאומי:

<https://www.btl.gov.il/benefits/Pages/default.aspx>

זכויות נפגעי פעולות איבה במוסד לביטוח לאומי

הביטוח הלאומי מעניק גם זכויות למי שפגיעתו נגרמה עקב פעולת איבה. בכלל זה גם למי שראיתו נפגעה עקב כך.

בנוסף לכך, זכאים נפגעי איבה לזכויות נוספות הכוללות:

- ❖ מענק לצידוד ביתי;
- ❖ השתתפות בהוצאות נסיעה;
- ❖ דמי הקראה;
- ❖ כלב נחייה וסיוע לאחזקתו.

פרטים באתר הביטוח הלאומי:

https://www.btl.gov.il/benefits/Victims_of_Hostilities/Pages/default.aspx

זכויות לעיוורים בסל בריאות

עין תותבת או עדשה סקלרלית

בהתאם לחוזר מינהל רפואה: **אישור מכשירי שיקום וניידות של משרד הבריאות (01/2014)** משרד הבריאות מממן את מלוא העלות של תותבת עין או עדשה (תותבת) סקלרלית לאחר קבלת אישור זכאות מהגורמים המקצועיים הרלוונטיים.

מדובר בפתרונות אסתטיים העשויה חומרים אקריליים או זכוכית ואינם מאפשרים ראייה.

כאשר התותבת עשויה מחומר אקרילי – הסיוע ניתן אחת לחמש שנים. במקרה של תותבת עשויה זכוכית, הסיוע ניתן אחת לשנה.

במקרים מיוחדים וחריגים בהם התותבת אינה מתאימה וטרם חלף הזמן האמור, ניתן לפנות ולצרף מכתב מנומק מהרופא הממליץ (פירוט סוגי הרופאים הממליצים - באתר משרד הבריאות).

השירות ניתן לציבור באמצעות לשכות הבריאות - המחלקות למחלות ממושכות ושיקום.

משקפיים לאפקיה (Aphakia) ועזרי ראייה עד גיל 18

בהתאם לחוזר מינהל רפואה: **אישור מכשירי שיקום וניידות של משרד הבריאות (01/2014)** משרד הבריאות מסייע במימון משקפיים ועזרי ראייה לזכאים, ובכלל זה:

- ❖ ילדים עם קטרקט מולד משמעותי שעברו ניתוח להוצאת עדשה או שזקוקים למשקפיים ו/או עדשות מגע.
- ❖ ילדים עם מחלות קרנית או אחרי טראומה קשה לעדשה או לקרנית שזקוקים לתיקון בעזרת עדשת מגע.
- סכום הסיוע משתנה לפי סוג עזר הראייה.
- הסיוע ניתן לשנה.

פרטים באתר משרד הבריאות:

<https://call.gov.il/product-page/10011961>

זכויות נפגעים בראייה שהוכרו כנכי צה"ל

אנשים שנפגעו בראייה ועל בסיס זה, בין היתר, הוכרו כנכי צה"ל, זכאים לסיוע ולמענקים כמו:

- ❖ מימון אביזרי עזר לתפקוד יום-יומי;
- ❖ מענק ביגוד;
- ❖ מענק דמי הבראה;
- ❖ מענק לכיסוי הוצאות חימום וקירור הבית;
- ❖ סיוע ברכישת רכב ואחזקתו;
- ❖ קבלת כלב נחיה ומענקים לאחזקתו.

פרטים באתר שיקום נכים במשרד הביטחון:

<https://www.pnz.co.il/%D7%A6%D7%A8%D7%9B%D7%99%D7%9D-%D7%A8%D7%A4%D7%95%D7%90%D7%99%D7%99%D7%9D-%D7%9C%D7%A2%D7%99%D7%95%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%95%D7%A8%D7%90%D7%AA-%D7%90%D7%92%D7%A3-%D7%94%D7%A9%D7%99%D7%A7%D7%95%D7%9D-53.09.html>

זכויות לתלמידים עם מוגבלות בראייה במשרד החינוך

תלמידים המשולבים במסגרות החינוך הרגילות שהוכרו כזכאים לתמיכות ולהתאמות על רקע ליקוי ראייה, זכאים לכך באמצעות **משרד החינוך**.

להלן פירוט:

❖ **מורה תומכת** - מורה מוסמכת שקיבלה הכשרה בתחום החינוך המיוחד לתלמידים עם עיוורון ולקויות ראייה. המורה התומכת מגיעה אל מקום הלימוד ותפקידה לסייע לתלמיד בהתנהלותו בבית הספר ובמערך הלימודים, להקנות לימודי ברייל ושימוש בעזרי לימוד ייחודיים ולייעץ ולהנחות את הצוות החינוכי.

הזכאות לקבלת מורה תומכת ניתנת על פי החלטת הצוות הרב מקצועי בגן או בבית הספר, ובאחריות משרד החינוך.

❖ **ספרים וחומרי לימוד מונגשים** - משרד החינוך מחויב להנגיש את הלמידה לתלמידים עיוורים או כבדי ראייה על פי **חוזר מנכ"ל משרד החינוך, תשע"ד 12(א) מספר 1.2-44**. ההנגשה כוללת דפי עבודה, חוברות וספרי לימוד.

לצורך קבלת הנדרש -

- **בגילאי ביה"ס היסודי** - יש לפנות אל המורה התומכת.
- **בגילאי החטיבות העליונות** - בתחילת השנה ימנה מנהל בית הספר אחראי מטעמו על הנגשת החומר הלימודי לתלמידי החטיבה. עם כניסת התלמיד לחטיבה העליונה, המורה – מומחה תחום בחטיבה העליונה יבצע הערכה של ההתאמות הנדרשות לתלמיד בתחומים השונים, בשיתוף הצוות החינוכי.

ניתן להיעזר במורה תומך הקשור למת"א (מרכז תמיכה יישובי/אזורי) הקרוב.

❖ **בחינות ומבחנים חיצוניים** - ההנגשה תתבצע במגוון דרכים, בהתאם לצורך הספציפי של התלמיד. הנגשה זו כוללת:

- הקראה.
- הכתבה.
- שעתוק.
- המרה לבריל.
- הגדלת הכיתוב.
- הפיכת דף הבחינה לקובץ דיגיטלי או קובץ שמע (הקלטה).

❖ **הנגשה פיזית של הכיתה וסביבת ביה"ס** - כדי לאפשר למידה יעילה עבור תלמידים עם מוגבלות יש לאפשר תנאים אופטימליים בכיתת הלימוד ובסביבת בית הספר. האחריות על ההנגשה מוטלת על הרשות המקומית, במימון משרד החינוך.

לצורך הנגשת הכיתה יש להפנות בקשה להנגשת כיתה לרשות המקומית בה הילד לומד. הרשות המקומית תזמן יועץ נגישות ומומחה רלוונטי שיקבעו את ההתאמות הדרושות.

במקביל, גם בית ספר שבו לומד תלמיד עם מוגבלות בראייה, חייב, על פי חוק, להיות מונגש פיזית על מנת להבטיח את שלומו ובטחונו של התלמיד.

ההנגשה תתבצע באמצעות שילוט מוגדל, סימון ברייל, סימון תבליטים, וכן תתבצע כל הנגשה נדרשת אחרת כגון: מניעת סינוור באמצעות וילון אטום, הצללה, גידור מכשולים וכדומה.

❖ **הנגשת פעילות בית ספרית** - תלמיד עם מוגבלות בראייה זכאי ליהנות מכל הפעילויות הבית ספריות ובכלל זה אירועים, טיולים, פעילות זהירות בדרכים והכנה להתנהגות בשעת חירום. **חובתו של מנהל בית הספר להנגיש עבורו את הפעילות** כך שהוא יוכל ליהנות ממנה בצורה בטוחה ככל תלמיד אחר.

על פי ההוראות, הנגשת הפעילות תתבצע באופן הבא:

- **טיולים ופעילות מחוץ לבית הספר:** יש להצמיד מלווה לתלמיד בהתאם לצורך.

- **אירועים:** יש להצמיד מלווה לתלמיד וכן לתמלל עבורו את הנעשה באירוע.
- **פעילות בנושא זהירות בדרכים:** יש להצמיד לתלמיד חבר רואה בשעת פעילות.
- **פעילות הכנה לשעת חירום:** יש להצמיד לתלמיד אדם או חבר רואה וכן לתמלל עבורו את הנעשה בפעילות.

פרטים באתר מאגר חוזרי מנכ"ל של משרד החינוך ובאתר הנחיות ונהלים למוסדות החינוך בנושא הנגשות לתלמידים שיש להם לקות בראייה
וכן בפורטל ההורים - שילוב וחינוך מיוחד שבאתר משרד החינוך:
<https://parents.education.gov.il/prhnet/special-education/disabilities-types/visual-impairment/definition-visual-impairment>

זכויות לילדים שהתעוורו כתוצאה מגידול סרטני ולהוריהם

ילדים שהתעוורו כתוצאה ממחלת הסרטן יכולים להיות זכאים לשירותים שונים. יש לבדוק זכויות אלה:

- ❖ חונך אישי לצורך השלמת החומר הנלמד
- ❖ מחשב כולל התאמות נדרשות
- ❖ נופש לילד ולמשפחתו.
- ❖ שירותי ייעוץ ותמיכה לילד ולמשפחתו.
- ❖ גמלת ילד נכה.
- ❖ גמלת ניידות.
- ❖ נקודות זיכוי במס הכנסה.
- ❖ הנחה בארנונה.
- ❖ פטור ממס על קרנות/קופות גמל.

- ❖ הנחה במס רכישה.
- ❖ השתתפות בשכר דירה.
- ❖ תו נכה.
- ❖ פטור מאגרת רישוי רכב.
- ❖ ימי מחלה עבור הילד.

פרטים באתר האגודה למלחמה בסרטן:

<https://www.cancer.org.il/template/default.aspx?PageId=5690>

זכות הורה להיעדר מעבודה לצורך סיוע אישי לאדם עם מוגבלות

הורים לילדים או לבוגרים עם מוגבלות, נאלצים לעיתים להיעדר מהעבודה לצורך השגחה, ליווי או סיוע אישי לילד או לבוגר. **חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), תשנ"ג-1993**, מאפשר להורה לילד עם מוגבלות להיעדר מן העבודה לצורך כך, על חשבון ימי המחלה או החופש שצבר, או על חשבון המעסיק.

פרטים באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות,

משרד המשפטים:

https://www.gov.il/he/departments/guides/parental_work_leave_help_child_pwd

זכויות עולים

עולים עם מוגבלות מקבלים, ככל העולים, סיוע ממשרד הקליטה. בנוסף, הם עשויים להיות זכאים ל:

- ❖ הבטחת קיום
- ❖ דיור ציבורי

פרטים באתר משרד הקליטה:

https://www.gov.il/he/Departments/General/income_insurance_nedy

זכויות ברשות המיסים

מס הכנסה מקנה זכויות לאנשים עם מוגבלות ובני משפחותיהם, ובכלל זה:

- ❖ **נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** זכאי על פי תנאי סעיף 5(9) לפקודת מס הכנסה, לפטור ממס הכנסה על יגיעה אישית. כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.
- ❖ **נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** זכאי למשך ללא חיוב במס את כספי התגמולים מקופת הגמל, בתנאי שהיה עמית בקופת הגמל לפני שנקבעה לו הנכות. כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.
- ❖ **נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** שפרש פרישה מוקדמת בשל נכות יציבה, זכאי לפטור ממס של חלק מהקצבה. כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.
- ❖ **נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** זכאי להקלה בתשלום מס רכישה על פי תקנה 11 לתקנות מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)(מס רכישה), התשל"ה-1974 ("תקנות מס רכישה") ובכפוף לכללי רשות המיסים.
- ❖ **נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** שנקבע לו "שכר מינימום מותאם", לפי חוק שכר מינימום תשמ"ז-1987, יתכן ויהיה זכאי **למענק עבודה**, לפי התנאים הקבועים בחוק.
- ❖ **הורה לילד שנמצא זכאי לגמלת ילד נכה או שועדת זכאות ואיפיון קבעה כי ילדו זכאי להשמה בחינוך מיוחד**, זכאי לפי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה לשתי נקודות זיכוי נוספות בחישוב המס. כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.
- ❖ **הורה לילד הזכאי לגמלת ילד נכה צמיתה בשיעור המרבי (188%) וכן הורים לילדים עם נכות קשה שהמוסד לביטוח לאומי קבע כי שיעור הנכות הרפואית של ילדיהם עולה על 90%**, יכולים להגיש בקשה למשיכת כספי קופת הגמל ללא חיוב

בניכוי מס במקור וללא צורך באישור על נכות רפואית של הילדים.
כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.

❖ **בן זוג של נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה שאינו עובד**, זכאי לפי סעיף 37 לפקודת מס הכנסה לנקודת זיכוי נוספת בחישוב המס.
כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.

❖ **בן משפחה של נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה** שמאושפז במוסד באופן קבוע עקב נכותו או שהוא מטפל בו, זכאי להחזר מס בגין הוצאות האשפוז. כל זאת בכפוף לכללי רשות המיסים.

פרטים באתר רשות המיסים:

<https://taxes-refund.co.il/%D7%A4%D7%98%D7%95%D7%A8-%D7%9E%D7%9E%D7%A1-%D7%94%D7%9B%D7%A0%D7%A1%D7%94-%D7%A2%D7%99%D7%95%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9C%D7%A7%D7%95%D7%99%D7%99-%D7%A8%D7%90%D7%99%D7%99%D7%94>

פטור מתשלום על משלוח דואר עיוורים

"דואר עיוורים" לפי הגדרת דואר ישראל, הם: כתבים ואביזרים המיועדים לשימוש עיוורים בלבד, נשלחים בחינם, כל עוד נשמרים הגבלות המשקל והמידות.

פטור זה חל הן על משלוח **בדואר רגיל בארץ** והן על משלוח בשרותי עזר נוספים, כגון:

שרות דואר רשום - מספק לשולח אישור על משלוח דבר הדואר והמסירה לנמען נעשית כנגד חתימה.

שרות מהיר אקספרס - מבטיח מסירה מהירה של דבר הדואר לנמען.

אישור מסירה - מספק הוכחה לשולח לגבי מסירת דבר הדואר לנמען.

פרטים באתר דואר ישראל:

<https://israelpost.co.il/%D7%93%D7%95%D7%90%D7%A8-%D7%91%D7%90%D7%A8%D7%A5/%D7%9E%D7%A9%D7%9C%D7%95%D7%97-%D7%9B%D7%AA%D7%91%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%90%D7%91%D7%99%D7%96%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%9C%D7%A2%D7%99%D7%95%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%90%D7%A8%D7%A5/>

הטבה בתשלום חשבון המים

זכאות לתוספת חודשית בצריכת מים בתעריף נמוך, בבית בו מתגורר הזכאי.

מי זכאי להנחה?

- ❖ מקבלי קצבת נכות כללית בגובה של לפחות 70% נכות רפואית.
- ❖ מקבלי קצבת שירותים מיוחדים מהמוסד לביטוח לאומי בגובה 105% ומעלה.
- ❖ מקבלי גמלת סיעוד בשיעור 150% ו-168%
- ❖ מקבלי קצבת זקנה שקיבלו בעבר קצבת נכות.
- ❖ מקבלי קצבת ילד נכה בשל תלות בזולת.
- ❖ מקבלי קצבת ניידות מהביטוח הלאומי.

כיצד פונים?

ההטבה ניתנת אוטומטית על פי רשימה המועברת באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

פרטים באתר רשות המים וכן באתר הביטוח הלאומי:

<https://www.gov.il/he/departments/policies/disabled>

הטבה בתשלום חשבון החשמל

זכאות להנחה בחשבון החשמל עבור צריכה בגובה מסוים.

מי זכאי להנחה?

- ❖ מקבלי קצבת שירותים מיוחדים מהמוסד לביטוח לאומי בגובה 105% ומעלה
- ❖ מקבלי קצבת זקנה עם תוספת משלימה לנכות
- ❖ מקבלי קצבת ילד נכה בשל תלות בזולת

כיצד פונים?

ההנחה ניתנת אוטומטית לזכאים לפי קובץ זכאים המועבר לחברת החשמל באמצעות המוסד לביטוח לאומי ובלבד שחשבון החשמל רשום על שם הזכאי (כולל ילד נכה).

פרטים באתר חברת החשמל וכן באתר הביטוח הלאומי:

<https://www.iec.co.il/content/tariffs/contentpages/socialtariff>

הנחה ברישום לנישואים

נושא תעודת עיוור/לקויי ראייה זכאי להנחה של 40% באגרת רישום לנישואים ברבנות המקומית, גובה התשלום לאחר ההנחה הינו 420 ש"ח במקום 700 ש"ח.

כיצד מממשים את הזכאות?

לקבלת ההנחה יש להציג את תעודת העיוור בעת הרישום לנישואים.

פרטים באתר המשרד לשירותי דת:

https://www.gov.il/he/departments/guides/opening_a_marriage_file

הטבות בתחבורה ציבורית

- ❖ נושאי "תעודת עיוור/לקוי ראייה" זכאים לנסיעה **חינם** בתחבורה ציבורית. **ההטבה ניתנת בכל אמצעי התחבורה הציבורית: אוטובוסים, הרכבת הקלה, מטרונית, רכבלית, כרמלית וברכבת ישראל.**
- ❖ לקבלת ההטבה יש להסדיר **פרופיל בכרטיס הרב-קו.**
- ❖ מלווים לנושאי "תעודת עיוור/לקוי ראייה", זכאים ל-50% הנחה במעמד טעינת כרטיס רב-קו בערך צבור.
- ❖ נושאי "תעודת עיוור/לקוי ראייה" ומלוויהם זכאים ל-50% הנחה בנסיעות בינעירוניות.
- ❖ בנוסף, ישנה זכאות למקום שמור ברכבת ללא תשלום ולקבלת מלווה שיסייע בעת העלייה לרכבת ובלבד שנמסרה הודעה מוקדמת של 12 שעות. לקבלת ההטבה יש להתקשר למוקד שירות לקוחות של רכבת ישראל.

פרטים באתר הרשות הארצית לתחבורה ציבורית:

https://www.gov.il/he/departments/general/tickets_and_discounts

סיוע בשדה התעופה

- רשות שדות התעופה מבצעת הנגשה לאנשים עם מוגבלות הנדרשים לליווי וסיוע.
- לצורך קבלת הסיוע יש לפנות אל החברות שמספקות שירותי קרקע בשדה התעופה.
- השירות ניתן הן לנוסע עם מוגבלות והן לכלב נחייה, לאורך כל המסלול בשדה, החל משלב החניה וכלה בעלייה לטיסה וטיסה.

פרטים באתר רשות שדות התעופה:

<https://www.iaa.gov.il/airports/ben-gurion/accessibility/>

הנחה באגרת רישוי לרכב

בעל רכב שנושא **תג חניה לנכה** (ראו הסעיף לעיל) זכאי להנחה באגרת רישוי לרכב ובלבד שהרכב רשום על שם הנכה או על שם בן/בת זוגו, או על שם האפוטרופוס של הנכה.

פרטים והגשת בקשה מקוונת באתר משרד התחבורה

והבטיחות בדרכים:

https://www.gov.il/he/service/disability_parking_badge

תג חניה לנכה ולקרוב המסיע בוגר או ילד נכה

נושאי "תעודת עיוור/לקוי ראייה" או הורה לילד הנושא תעודה זו, זכאי לקבל תג חניה לרכב, במידה והרכב רשום על שמו, או על שם אדם אחר כמוסבר להלן.

פרטים והגשת בקשה מקוונת באתר משרד התחבורה

והבטיחות בדרכים:

https://www.gov.il/he/departments/guides/terms_conditions_use_disability_parking_badge?chapterIndex=1

הקצאה וסימון אזור חניה לנכה בסמוך לביתו

בעל רכב שנושא תג חניה לנכה (ראו הסעיף לעיל) יכול לפנות לרשות המקומית בבקשה להקצות אזור חניה בלעדי לרכבם בסמוך לביתם.

למי שנמצאו זכאים לכך, הרשות תקצה מקום חניה אחד המתאים לצרכיהם וקרוב לבית ככל הניתן, ולא יותר מ-200 מטר מהבית. אם אין

באפשרות הרשות להקצות חניה במרחק זה, היא רשאית להקצות ולסמן את החניה עד 400 מטר מהבית.

לצורך כך, יש להגיש בקשה בכתב לגוף האחראי ברשות המקומית על חניה והצבת התמרורים.

למידע נוסף: חוק חניה לנכים סעיפים 4ד, 4ה:

https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/310_113.htm

הטבות בתחום הדיור

משכנתא

נושא תעודת עיוור / לקוי ראייה **משתייך** לאחת מאוכלוסיות הזכאים למשכנתאות, יהיה זכאי לתוספת ניקוד, כך שסכום המשכנתא יהיה גבוה יותר.

פרטים באתר משרד הבינוי והשיכון:

https://www.gov.il/he/Departments/General/handicapped_mortgage

שכר דירה

נושא תעודת עיוור / לקוי ראייה **המשתייך** לאחת מאוכלוסיות הזכאים לשכר דירה, עשויים להיות זכאים לסיוע.

פרטים באתר משרד הבינוי והשיכון:

https://www.gov.il/he/Departments/Guides/rental_assistance_amounts

דיור ציבורי

נושא תעודת עיוור / לקוי ראייה **המשתייך** לאחת מאוכלוסיות הזכאים לדיור ציבורי, עשויים להיות זכאים לכך.

פרטים באתר משרד הבינוי והשיכון:

<https://www.kolzhut.org.il/he/%D7%93%D7%99%D7%95%D7%A8%D7%9C%D7%90%D7%A0%D7%A9%D7%99%D7%9D%D7%A2%D7%9D%D7%9E%D7%95%D7%92%D7%91%D7%9C%D7%95%D7%99%D7%95%D7%AA>

טאבו - הרשות למרקעי ישראל

נושא תעודת עיוור / לקוי ראייה **עשוי** להיות זכאי לפטור מתשלום דמי הסכמה לרשות מרקעי ישראל.

פרטים באתר רשות מרקעי ישראל:

https://www.gov.il/he/Departments/israel_land_authority/govil-landing-page#2

הנחות בארנונה ברשות המקומית

נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה או הורה לילד הנושא תעודה זו, **רשאי** לקבל הנחה בארנונה ברשות המקומית עד לגובה של 90%. **ההחלטה על ההטבה נתונה בידי הרשות המקומית.**

על נושא התעודה לבדוק **ברשות המקומית שבה הוא מתגורר**, באם יש לו זכאות כזו.

פטור מתור

נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה יכול להיכנס לקבוצת הזכאים לפטור מהמתנה בתור אם הוא עונה לאחד מאלה:

- ❖ זכאי לגמלת שירותים מיוחדים.
- ❖ זכאי לקצבת סיעוד מעל רמה 3.
- ❖ נפגע עבודה הזכאי לקצבה מיוחדת.

פרטים באתר נציבות שיווין זכויות לאנשים עם מוגבלות:

https://www.gov.il/he/departments/guides/exemption_from_queue_payment_companion

פרק 4: שירותי מידע והכוונה

תחנות מידע

תחנות המידע מיועדות לאנשים עם ירידה משמעותית בראייה, שאינה ניתנת לתיקון וכן לנושאי תעודת עיוור.

התחנות נועדו ל:

- ❖ הכוונה ויעוץ לאנשים עם עיוורון ולמתעוורים.
 - ❖ מיצוי זכויות.
 - ❖ קיצור משך הזמן ממועד הירידה בראייה ועד לקבלת שירותי שיקום.
 - ❖ סיוע בהפניה לשירותי השיקום.
- לשירות זה אין הגבלת זמן והוא אינו כרוך בהשתתפות עצמית. השירות ניתן בשפה העברית, ערבית ורוסית.

דרכי הפנייה לתחנות:

עמותת על"ה

טלפון: 03-6393938, 050-9556100

דואר אלקטרוני: tahanotinfo@gmail.com

מידע בעברית: hebrewinfo@alehblind.org.il

מידע ברוסית: russianinfo@alehblind.org.il

מידע בערבית: arabicinfo@alehblind.org.il

מרכזים לאנשים עם שיקום הראייה הירודה

מרכזים שמטרתם הכוונה ושיקום אוכלוסייה עם ראייה ירודה.

המרכזים משרתים את הקהלים הבאים:

- ❖ נושאי "תעודת עיוור/לקוי ראייה" בכל הגילים.

- ❖ אנשים הנמצאים בתהליך בדיקת זכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה, אשר מופנים לבדיקה מדויקת של אופטומטריסט מומחה בראייה ירודה.
- ❖ אנשים שאינם נושאים תעודת עיוור, אך חדות ראייתם פחותה מ-6/24.
- ❖ אנשים עם מוגבלות, אשר מוגבלותם מקשה על בדיקת ראייה והתאמת משקפיים.

השירות כולל:

- ❖ טיפול קצר מועד.
- ❖ מיצוי זכויות.
- ❖ התאמת משקפיים.
- ❖ התאמת עזרים ותרגול השימוש.
- ❖ חשיפה לשירות הדרכה שיקומית.

השירות ניתן חינם:

- ❖ למבוגרים: פעם בשנה.
- ❖ לילדים: עד פעמיים בשנה.

היכן ניתן לקבל את השירות?

- ❖ מחוז צפון: **מגדל אור, יעדים לצפון**
 - כתובת: אברהם דנינו 4, קריית חיים
 - טלפון: 077-7721300
 - דואר אלקטרוני lowvision@migdalar.org.il
 - דרכי הגעה:
- ברכב: באמצעות waze: מגדל אור, המסגר, חיפה
- באוטובוס: מקריית חיים קווי אוטובוס 13, 26 (יש לרדת בבית נגלר)

- ❖ מחוז ירושלים: **מבט, בית שמש**
 - כתובת: יגאל אלון 6, קניון שער העיר קומה 4 בכניסה לבית שמש.
 - טלפון: 02-6644566
 - דואר אלקטרוני: office@mabat-clinic.com
 - הגעה בתחבורה ציבורית לבית שמש.
 - רכבת: קרוב לתחנת הרכבת בית שמש.
- ❖ מחוז תל אביב: **האגודה למען העיוור – הרצליה והשרון**
 - כתובת: דוד חכמי 10 קומה שנייה (בבניין של המרכז לעיוור)
 - טלפון: 054-7057172, 03-6880523
 - דואר אלקטרוני: L.vision@shikumsharon.org
 - רכבת: ירידה בתחנת מנחם בגין.
- ❖ מחוז דרום: **מגדל אור, יעדים לצפון**
 - כתובת: שאול המלך 1, (מול יד שרה) באר שבע
 - טלפון: 077-7721300
 - דואר אלקטרוני: lowvision@migdalar.org.il
 - תחבורה ציבורית: קו 3 מתחנה מרכזית.

עמותות סינגור

עמותות רבות קיבלו על עצמן תפקיד של סיוע במימון הזכויות ובקידום זכויות של אנשים או משפחות שלהן בן משפחה עם מוגבלות בראייה. להלן מידע אודות עמותות אלה.

המרכז לעיוור בישראל:

ארגון הגג של כלל העיוורים בישראל,
כתובת: דוד חכמי 10 תל אביב 6777810, טלפון: 03-7915555,
פקס: 03-5423710/1, דוא"ל: info@ibcu.org.il

המרכז לחירש-עיוור-מחסי עוז - מכון בית דוד:

אנשים חירשים עיוורים,

כתובת: שדרות יד לבנים 13, יד אליהו, ת.ד. 9259, תל אביב-יפו
6704948, טלפון: 03-6316361, פקס: 03-6316419,

דוא"ל: info@cdb.org.il

אופק לילדנו:

הורים לילדים עיוורים,

כתובת: דגל ראובן 8 ת.ד. 925, ירושלים 9100802, טלפון: 02-6599553,
פקס: 02-6522614, דוא"ל: ofek@ofekl.org.il

אבוקת אור:

הורים לעיוורים עם הנמכה קוגניטיבית ומוגבלויות נוספות,

כתובת: הרב מימון 14, קרית משה, ירושלים 9542911

טלפון: 02-5444577, פקס: 02-5444581,

דוא"ל: shimrit@avukator.org.il

נמ"ג:

חולי נמ"ג (ביוון מקולרי גילי - AMD),

כתובת: דוד חכמי 10 תל אביב 6777810, טלפון: 03-5472751,

פקס: 03-5477648, דוא"ל: amuta@namag.org.il

"ששת" אגודת עיוורים:

כלל העיוורים בישראל,

כתובת: דוד חכמי 10 תל-אביב 6777810, טלפון: 03-7915539,

פקס: 03-7915554, דוא"ל: info@ibcu.org.il

"הגשמה" אגודת העיוורים הישראלים:

כלל העיוורים בישראל,

כתובת: ת.ד. 46628, חיפה 3146501, טלפון: 04-8435925,

פקס: 04-8435925

צמד - אגודת העיוורים הנעזרים בכלב נחייה:

נעזרים בכלב נחייה,

כתובת: דוד חכמי 10 תל-אביב 6777810, טלפון: 03-5371065,

פקס: 03-5371066, דוא"ל: info@igdu.org.il

עמותת אלמנארה:

עיוורים ערבים בישראל,

כתובת: רח' 1000, 77 נצרת, ת.ד: 11053, טלפון: 04-6011574,

פקס: 04-6011579, דוא"ל: almanarah@gmail.com

פרק 5: ניידות ותפקוד עצמאי ובטיחותי

עצמאות תיפקודית היא הבסיס לבניית חיים נורמטיביים ולאיכות חיים. היא מאפשרת ללמוד, לעבוד, להשתלב בחברה ולנהל חיים מלאים. אדם עם מוגבלות בראייה יכול להגיע לעצמאות בכל תחומי חיו, תוך שמירה על בטיחות מירבית בהתנהלותו. פרק זה מביא לידיעת הציבור את השירותים המקנים כלים ומיומנות בתחום זה.

הדרכה שיקומית

השירות נועד להקנות כלים ומיומנויות לתיפקוד עצמאי ובטיחותי ככל הניתן, לאנשים עם מוגבלות ראייה.

למי השירות מיועד?

- ❖ נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה.
- ❖ מי שאינו נושא את התעודה אך יש לו ירידה משמעותית בראייה שגורמת לפגיעה בתפקוד.

כיצד פונים?

לצורך קבלת השירות יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים שבאזור מגורך.

האם השרות כרוך בתשלום?

השירות ניתן ללא עלות.

היכן מתבצעת ההדרכה?

ההדרכה מתבצעת במקום שבו היא נדרשת כגון: מקום המגורים/ הלימודים/ העבודה ובסביבתם.

על ידי מי מתבצעת ההדרכה?

ההדרכה מבוצעת על ידי אנשי מקצוע שקיבלו הכשרה מיוחדת לתחום זה.

ספק השירות הינו עמותת **יעדים לצפון - מגדל אור**.

כתובת: רחוב אברהם דנינו, קריית חיים 26244

טלפון: 077-7721400

פקס: 077-7721401

דואר אלקטרוני: sharona@migdolor.org.il

הדרכה לפעוטות עד גיל 3

ההדרכה השיקומית בגיל הרך נועדה לקדם את התפתחותו של הפעוט לקראת השתלבותו החינוכית והחברתית ולקדם את תפקודו העצמאי. ההדרכה מספקת:

- ❖ ייעוץ והדרכה להורי הילד בכל הכרוך בתפקודו, תוך שיתוף ההורים בתכנית ההדרכה.
- ❖ ייעוץ לקראת קליטת הילד בגן הילדים.
- ❖ קשר עם "המרכז להתפתחות הילד" ועם גורמים אחרים המטפלים בפעוט.

ההדרכה כוללת:

- ❖ גריית ראייה וניצול השימוש בראייה הקיימת.
- ❖ פיתוח השימוש בחושים אחרים.
- ❖ פיתוח תקשורת עם הסביבה.

- ❖ הקניית מושגים.
- ❖ התמצאות במרחב.
- ❖ פיתוח הרגלי למידה.
- ❖ הדרכת ההורים (פרטנית או קבוצתית) והצוותים המקצועיים המטפלים בפעוט.

היכן מתבצעת ההדרכה?

- ❖ בבית הפעוט ובאזור מגוריו.
- ❖ במסגרת בה שווה הפעוט (הדרכה פרטנית/קבוצתית).

הדרכה לבני כל הגילאים ולבני המשפחה

ההדרכה כוללת:

- ❖ התמצאות וניידות בעזרת מקל נחייה ו/ או כלב נחייה ו/או ניצול שרידי ראייה.
- ❖ ניהול חיי היומיום: אכילה, לבוש, היגיינה, שימוש בכסף, זיהוי תרופות.
- ❖ טיפול בילדים.
- ❖ ניהול משק בית, מטבח בישול, ניקיון.
- ❖ שימוש ואימון בפתרונות טכנולוגיים ואחרים.
- ❖ תקשורת באמצעים שונים.
- ❖ כתיבת ברייל והקלדה עיוורת.
- ❖ מיומנויות פנאי.
- ❖ הדרכה להתנהלות בשעת חירום.
- ❖ יעוץ לבני משפחה.

היכן מתבצעת ההדרכה?

- ❖ בבית הלקוח ובאזור מגוריו.
- ❖ במסגרת שבה האדם נמצא, כגון: מסגרת לימודית, תעסוקתיות, שיקומיות, או בכל מקום אחר בהתאם לצרכים, לגיל ולמצב רפואי ותפקודי.
- ❖ הדרכה קבוצתית.

יעוץ לארגונים

תכנית הדרכה לארגונים שמעוניינים לקבל הדרכה כיצד לתת מענה מקצועי והולם לאנשים עם מוגבלות בראיה. ההדרכה ניתנת לסגל העובדים ולצוות המטפל ומתייחסת להנגשת הסביבה, התאמת עזרים ועוד.

האם ההדרכה כרוכה בתשלום?

ההדרכה הינה ללא עלות.

היכן מתבצעת ההדרכה?

בארגון המבקש את הייעוץ וההדרכה.

למי פונים?

פנייה ישירה לעמותת יעדים לצפון - מגדל אור.

כלב נחייה

אחד האמצעים המאפשרים לאדם העיוור ניידות בטוחה ועצמאית מחוץ לבית הוא כלב נחייה. המבקש כלב נחייה מקבל סיוע וליווי מרגע הבקשה לכל אורך התהליך.

כלבי הנחייה, עוברים אילוף מיוחד וניתנים בהשאלה לעיוורים שעוברים מבחן התאמה וקורס הכשרה.

קורס ההכשרה נערך על ידי בתי ספר לכלבי נחייה, ונמשך כחודש ימים. במהלך הקורס, לומד העיוור להיעזר בכלב לצרכי ניידות והתמצאות מחוץ לביתו וכן לטפל בכלב.

הקורס כולל הדרכה פרטנית וקבוצתית (בחברת עיוורים נוספים), וכרוך במאמץ גופני ונפשי.

בסיום הקורס, לאחר אישור התניידות עם כלב נחייה על ידי בית הספר ואישור הצמדה (האדם והכלב) של משרד הרווחה, משלם המשרד לנעזר בכלב, **דמי אחזקת כלב**.

בנוסף, בסיום הקורס זכאי האדם **להדרכה שיקומית** שבה יאומן הכלב על מסלולי ההליכה הקבועים של הנעזר.

כיצד לומדים להתנייד עם כלב נחייה?

בתי הספר לכלבי נחייה מספקים תכנית הדרכה שבמהלכה לומד האדם להיעזר בכלב נחייה.

למי מיועד השירות?

- ❖ נושאי תעודת עיוור לצמיתות.
- ❖ בני 16 ומעלה.
- ❖ יכולת התמצאות וניידות עצמאית.
- ❖ מצב בריאותי המאפשר ניידות עם כלב נחייה.
- ❖ תנאי דיור המתאימים להחזקת כלב נחייה בתוך הבית.
- ❖ ניידות יומיומית מחוץ לבית.
- ❖ נכונות בני המשפחה להכנסת הכלב לבית.
- ❖ גישה חיובית כלפי בעלי חיים, וכלבים בפרט.

מהי העלות הכרוכה בקבלת כלב נחייה?

כלב הנחייה ניתן בהשאלה ללא עלות באמצעות בית ספר מוכר בארץ או בחו"ל.

למי פונים על מנת לקבל כלב נחייה?

פנייה ישירה לבתי ספר לאילוף כלבי נחייה בישראל:

❖ מרכז ישראלי לכלבי נחיה לעיוורים

כתובת: מושב בית עובד 76800,

טלפון: 08-9408213, 050-5404070

פקס: 08-9408220

דוא"ל: info@igdcb.org

❖ עיניים מנחות לעיוור

כתובת: ת.ד. 649, קריית שמונה 10200,

טלפון: 04-6980218, 050-5527685

פקס: 04-6987263

דוא"ל: seeingi@netvision.net.il

מהן זכויות אדם המחזיק בכלב נחייה?

❖ דמי אחזקת כלב נחייה - ראו עמוד 19.

❖ בכפוף להסכמתו של המעסיק, ניתן לבדוק קבלת חופשה מהעבודה בשכר לצורך קורס הכשרה לקבלת כלב נחייה (בבתי הספר להכשרת כלבי נחייה).

❖ פטור מתשלום עבור נסיעה בתחבורה ציבורית עם כלב הנחיה קשור ברצועה ללא זמם על פיו.

❖ כניסה עם הכלב לכל מקום ציבורי ללא הגבלה.

❖ ניתן לבדוק הנחה בתשלום חשבון המים ברשות המקומית.

חוקים ותקנות לזכויות הנעזרים בכלב נחייה

- ❖ חוק איסור הפליית עיוורים הנעזרים בכלבי נחייה.
- ❖ תקנות לכניסת כלב נחייה לבריכת שחייה.
- ❖ תקנות המתירות הכנסת כלב נחייה לכלי תעבורה.
- ❖ תקנות המתירות הכנסת כלב נחייה לבתי אוכל.
- ❖ סיוע למחזיקי כלב נחייה

סיוע

אגודת "צמד" - אגודת העיוורים הנעזרים בכלבי נחייה.

האגודה מקדמת חקיקה ותקנות בנושא ומתערבת בכל מקרה שבו מופר חוק איסור הפליית עיוורים הנעזרים בכלב נחייה.

טלפון: 03-5371065, פקס: 03-5371066

כתובת: רחוב דוד חכמי 10, תל אביב, 6777810

אתר www.igdu.org.il

דוא"ל: timor@igdu.org.il

התנהלות במצב חירום

מצב חירום דורש היערכות מיוחדת מכל אזרח במדינה.

מוקד הדרכה טלפוני

בשעת חירום לאומי, מפעילה עמותת מגדל אור-יעדים לצפון מוקד טלפוני על מנת לתת הדרכה טלפונית להתנהלות בתוך הבית ומחוצה לו במצב החדש.

במידת הצורך, תועבר פנייה לשירות הרלוונטי הנדרש או לחילופין, מורה שיקומית או עו"ס יגיעו לבית הלקוח, על מנת לסייע בכל הנדרש.

כיצד פונים?

מספר הטלפון: *9366

בשעת חירום, המוקד זמין 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע.

התנהלות במצב חירום לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון

בשעת חירום, צפויות להישמע אזעקות בכל רחבי הארץ. עבור אוכלוסיית האנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון, הצופרים אינם נותנים מענה.

פיקוד העורף מנגיש את ההתרעה במגוון אמצעים נוספים: **ביישומון (אפליקציה) של פיקוד העורף**, ברדיו, בטלוויזיה, באתרי אינטרנט ובאתר פיקוד העורף.

יישומון פיקוד העורף הינו המענה הטוב ביותר לקבלת התרעה עבור אוכלוסיית החרשים וכבדי השמיעה.

1. התחברות ליישומון (אפליקציה) היא ללא עלות.
2. היישומון (אפליקציה) ניתן להורדה באחת מחנויות האפליקציות:
 - אייפון (iPhone): App Store
 - אנדרואיד: Google Play
3. הגדרות היישומון (אפליקציה) מאפשרות לקבל התרעה הן לפי מיקום (GPS) והן לפי אזורי עניין.
4. על מנת לקבל התרעה ע"פ מיקום, יש לוודא הפעלת שירותי המיקום (GPS) במכשיר הטלפון.
5. הגדרת אזורי העניין (עד 10 אזורים לבחירה) מאפשרת להגדיר מקומות נוספים שעבורם ניתן לקבל מידע על התרעה מבלי להימצא בהם, כגון עיר מגורים, מקום תעסוקה, עיר מגורים של קרובי משפחה וכד'.
6. היישומון (אפליקציה) פועל ב-4 שפות: עברית, ערבית, אנגלית ורוסית.
7. ניתן לקבל הדרכה באמצעות **סרטון מתורגם לשפת הסימנים**, באתר פיקוד העורף.

8. היישומון (אפליקציה) מאפשר קבלת התרעה בדרכים הבאות:

- קול
- רטט
- התרעה ויזואלית (הודעה מתפרצת)

פרטים באתר פיקוד העורף:

<https://www.oref.org.il/12532-16167-he/Pakar.aspx>

תמיכה חזותית לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון

ליווי לאנשים עם חירשות ועיוורון, המעניק להם עצמאות רבה ככל הניתן, באמצעות ביצוע פעולות שונות באופן עצמאי, תוך קבלת החלטות ללא תלות באחר.

למי השירות מיועד

השירות ניתן לאנשים עם שילוב של מוגבלות בראייה ומוגבלות בשמיעה (נכות חושית כפולה),

על פי התנאים הבאים:

- ❖ נושא תעודת עיוור
- ❖ מגיל 18 ומעלה
- ❖ סף שמיעה ממוצע של 50 דציבלים או חמור מכך באוזן הטובה.
- ❖ חדות ראייה עד 1/60 בעין הטובה עם תיקון, או שדות ראייה עד 10 מעלות בעין הטובה לאחר תיקון. במקרים של אי עמידה בקריטריונים וצורך בצריכת השירות, ניתן להגיש בקשה לאישור חריג.

כמה שעות בשבוע ניתן לקבל את התמיכה החזותית?

התמיכה החזותית ניתנת במשך ארבע שעות שבועיות.

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות

השירות ניתן על ידי עמותת מחסי-עוז – מכון בית דוד - המכון לחירש-עיוור

יש לפנות ישירות אל העמותה:

טלפון: 03-6316361

פקס: 03-6316419

דואר אלקטרוני: yaakov@cdb.org.il

שירותי תרגום, תמלול ושפת סימנים במגע לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון

אנשים עם מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון, נדרשים לעיתים לתקשורת ייחודית של תרגום לשפת הסימנים או תמלול או שפת סימנים במגע. הכל בהתאם ליכולתם ולצורכיהם.

אופן קבלת השירות

- ❖ השירות יכול להינתן **פיזית** - על ידי מתורגמן או מתמלל או מעתיק סימנים הנמצא פיזית ליד הזכאי.
- ❖ השירות יכול גם להינתן **מרחוק**, במצב בו האדם יכול לראות את המתורגמן או לקרוא את התמלול על מסך הטלפון או המחשב.

תנאי הזכאות

אדם בגיל 12 ומעלה, שחלה אצלו ירידה בשמיעה של 70 dB ומעלה והוא בעל תעודת עיוור/לקוי ראייה, **זכאי ל-90 שעות תרגום ו/או תמלול ו/או תיווך תקשורת בשנה.**

אדם בגיל 12 ומעלה, שחלה אצלו ירידה בשמיעה של dB 50 עד dB 69.9 והוא בעל תעודת עיוור/לקוי ראייה, **זכאי ל-32 שעות תרגום ו/או תמלול ו/או תיווך תקשורת בשנה.**

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות

1. ניתן לצרוך את השירות רק **לאחר קבלת אישור זכאות לקבלת שירותי תמיכה בתקשורת** (לא יינתן החזר רטרואקטיבי לתקופה שלפני יום הפנייה לאישור הזכאות).
2. שירות פיזי - יש להזמין את השירות **ישירות מהספק לפחות שבוע מראש.**
3. שירות מרחוק - אין צורך בהזמנה מראש. יש להירשם אצל ספק השירות.

ספקי השירות

שירות פיזי:

אגודת החרשים - אח"א

טלפון: 03-7157187

פקס: 03-7386419

דוא"ל: TTT1@deaf-israel.org.il

שירות מרחוק:

חברת שידורית בע"מ

טלפון להודעות וואטסאפ: 053-3206350

מוקד טלפוני לזימון תרגום שפת סימנים: 03-5114625

פקס: 03-5114061

דואר אלקטרוני: shidurit.tergum@gmail.com

סיוע בתחזוקת הבית

על בסיס הוראת תע"ס 3.3, כאשר **שני בני הזוג נושאי תעודת עיוור** ניתן לבדוק אם יש זכאות לסיוע:

1. סיוע על ידי עובד סמך מקצועי שנועד לסייע במטלות הבית.
2. סיוע במצבי משבר הכולל: מטפלת בית, ניקיון, כיסה בישול וכדומה.

למי פונים?

השירות ניתן באמצעות חברות שזכו במכרז של משרד הרווחה.

כיצד פונים?

באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים שבאזור מגורך.

פרק 6: טכנולוגיה לסיוע בתפקוד

בעידן הנוכחי, כלים טכנולוגיים הם לא אופציה אלא **הכרח** המאפשר תיפקוד לכלל בני האדם, בכל תחומי החיים, הן בשגרה והן במצבי חירום.

עבור אנשים עם מוגבלות, כלים טכנולוגיים מגבירים את האפשרות לשמירה על פרטיות ולהשתלבות בחברה ומאפשרים הרחבת העצמאות הטיפקודית המובילה לצמצום הצורך בשירותי תמיכה והפחתת עלויות הטיפול.

טכנולוגיה מסייעת לאנשים עם מוגבלות מוגדרת כך:

כל פריט, ציוד, או מוצר, בין אם נרכש מסחרית מהמדף, שונה או הותאם אישית, המשמש להגדלה, לתחזוקה או לשיפור היכולות התפקודיות של אנשים עם מוגבלות.

מדובר בשוק דינמי, מגוון ורחב אשר משתנה ומשתדרג כל העת.

חרף הנחיצות הרבה של טכנולוגיה מסייעת לאנשים עם מוגבלות, למרביתם אין גישה מספקת לטכנולוגיות מסייעות ולהכשרה לשימוש בהן.

בנוסף נמצא כי, קיימת נטישה רבה של פתרונות טכנולוגיים, כאשר המוצר שנרכש אינו מתאים או שאין מי שידריך על השימוש בו או מי שיסייע בעת תקלות.

בתקופת הקורונה הדרישה לשימוש בדיגיטציה הוצאה מאוד כתוצאה מההכרח להיות בבידוד חברתי או במצבי סגר. מצב זה יצר גם פתח להזדמנויות רבות. לדוגמא: קורסים ללמידה מרחוק, שתרמו להשתתפות גבוהה של אנשים עם מוגבלות, כתוצאה מכך שאין צורך בניידות, שהיא מורכבת יותר למרביתם.

מצד שני, המצב החדש העמיד אנשים רבים עם מוגבלות במצוקה קשה כאשר הם התקשו מאוד או כלל לא ידעו להשתמש בטכנולוגיה כדי להזמין שירותים חיוניים כמו קניות, הזמנת בדיקות, קבלת שירותי רפואה מרחוק, שמירה על קשר עם חברים ובני משפחה ועוד.

בפרק זה מוצגים השירותים הניתנים לנושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה בתחום הטכנולוגיה המסייעת במטרה לתת כלים עדכניים וחדשניים שיובילו לתיפקוד עצמאי ובטיחותי.

סיוע ברכישה ובהתאמת עזרים

נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה זכאי לסיוע בהתאמה אישית וברכישה של עזרים לצורך תפקוד עצמאי ובטיחותי, עד כמה שניתן, למרות מגבלת הראייה.

הסיוע ניתן באמצעות פלטפורמה דיגיטאלית של **חברת אטוויזור** המקושרת למערכת נושאי תעודת עיוור ולמערכת התשלומים של משרד הרווחה.

משך קבלת השירות

הזכאות מתחילה בעת קבלת האישור לזכאות לתעודת עיוור / לקוי ראייה.

השתתפות עצמית

השירות כרוך בהשתתפות עצמית, בהתאם למפורט לגבי כל סל סיוע.

איך לממש את השירות?

כניסה לאתר אטוויזור: www.atvisor.ai

איך נרשמים?

1. לוחצים על כפתור "הרשמה" בסרגל העליון של המסך
2. בוחרים משתמש – "בעלי תעודת עיוור"
3. מזינים מספר תעודת זהות ומספר תעודת עיוור
4. בוחרים באיזה אופן רוצים לקבל קוד אימות – בטקסט, בקול, בדואר אלקטרוני
5. מזינים את קוד האימות
6. מאשרים או מעדכנים מידע על מצב הראייה

7. עונים על מספר שאלות הקשורות לאבחנה (למשל, צורך בשימוש בבריל)
8. מוסיפים תפקודים אחרים בהם יש קושי (אם רוצים, לא חובה)
9. מאשרים את ההרשמה ועוברים ל"אזור האישי".

איך משתמשים באזור האישי?

1. ב"פרטים האישיים שלי"
2. עוברים על המידע האישי
3. מעדכנים על פי הצורך
4. ב"סלי הזכאות שלי"
5. נכנסים לכל אחד מסלי הזכאות
6. מקבלים מידע על גובה הסל, יתרת הניצול ותוקף הסל
7. נכנסים לרשימת המוצרים תחת כל סל
8. מקבלים המלצות על מוצרים המתאימים לפרופיל האישי והזכאות
9. רוכשים לפי הצורך והבחירה האישית
10. ב"מוצרים לפי תחומי חיים"
11. עוברים על הפעילויות השונות בתחומי החיים (למשל: מטבח, ניידות וכדומה)
12. בוחרים את הפעילות המתאימה לצורך
13. מקבלים המלצות על מוצרים המתאימים לפרופיל האישי והזכאות
14. רוכשים לפי הצורך והבחירה האישית
15. ב"מועדפים שלי" - קיימת אפשרות לסמן את המוצרים המועדפים בכל דף מוצר בעזרת סמליל (אייקון) של לב
16. ניתן לחזור אל רשימת המוצרים המועדפים בכל עת שרוצים
17. ב"הזמנות שלי" - ניתן לעקוב אחר סטטוס ההזמנות לאחר רכישה
18. ניתן להתעדכן על כל שלב, למשל: מוצר נשלח לכתובת המזמין
19. ניתן לפנות במקרה של שאלות או בעיות לגבי ההזמנה

איך רוכשים מוצרים באתר?

1. נכנסים לעמוד מוצר נבחר – ניתן לעשות זאת בארבע דרכים שונות:
2. דרך שורת החיפוש בסרגל העליון
3. דרך שיטוט בקטלוג בעמוד הבית
4. דרך חיפוש מוצרים בסלי הזכאות באזור האישי
5. דרך חיפוש מוצרים לפי תחומי חיים באזור האישי
6. עוברים על פרטי המוצר – שם מוצר, שם ספק, תמונות, מפרט טכני
7. מסמנים את הכמות הרצויה
8. במידה והמוצר מוכר לסיוע ברכישה, בוחרים מבין שתי אפשרויות – מחיר מסובסד או מחיר רגיל
9. מוסיפים ל"עגלת הקניות" - בשלב הזה ניתן להמשיך ברכישה נוספת, אם רוצים, או לעבור לרכישה של המוצר שנבחר.
10. מאשרים את פרטי המוצר ועלות המשלוח

כיצד משלמים?

1. מזינים את פרטי המשלוח (כתובת) ואת פרטי התשלום
2. משלמים את החלק של ההשתתפות העצמית או את המחיר המלא (בהתאם לבחירה)
3. מקבלים אישור על רכישה בפלטפורמה ובתיבת הדואר האלקטרוני
4. עוקבים אחר סטטוס ההזמנה באזור האישי ב"הזמנות שלי"

הנחיות לרכישה בחנות

לתשומת לב: גם כאשר מתבצעת רכישה בחנות של הספק, עדין צריך להיכנס לפלטפורמה (לאתר).

1. נכנסים לעמוד מוצר נבחר – ניתן לעשות זאת בארבע דרכים שונות:
 - א. דרך שורת החיפוש בסרגל
 - ב. דרך שיטוט בקטלוג בעמוד הבית
 - ג. דרך חיפוש מוצרים בסלי הזכאות באזור האישי

- ד. דרך חיפוש מוצרים לפי תחומי חיים באזור האישי
2. עוברים על פרטי המוצר – שם מוצר, שם ספק, תמונות, מפרט טכני
3. מסמנים את הכמות הרצויה
4. במידה והמוצר מוכר לסיוע ברכישה, בוחרים מבין שתי אפשרויות – מחיר מסובסד או מחיר רגיל
5. בוחרים ב"רכישה בחנות"
6. מקבלים שובר רכישה בחנות
7. בחנות ניתן לבדוק את המוצר
8. מחליטים על רכישה ומוסרים לספק את מספר השובר
9. מאמתים זכאות לרכישה עם סיוע ברכישה בעזרת הספק (יש לו קישור לבדיקה מהירה)
10. משלמים לספק את החלק של ההשתתפות העצמית או המחיר המלא (בהתאם לבחירה)
11. מקבלים אישור על רכישה בפלטפורמה ובתיבת הדואר האלקטרוני
12. עוקבים אחר סטטוס ההזמנה באזור האישי ב"הזמנות שלי"
13. איך רוכשים בחנות שלא מופיעה בפלטפורמה, בתשלום מלא עם החזר?
14. אפשרות זו מתייחסת רק למוצרים המשויכים לסל מוצרי חשמל ביתיים/מחשבים/סמארטפונים והינה מוגבלת בזמן עד לתאריך 31.12.23.
15. בודקים שסוג המוצר מופיע תחת הקטגוריות המסובסדות של מוצרי חשמל ביתיים, מחשבים או סמארטפונים. לתשומת לב! אם סוג המוצר לא מופיע, לא יהיה ניתן לקבל החזר
16. בודקים אם הספק, שאצלו רוצים לרכוש, מופיע בפלטפורמה. לתשומת לב! במקרה שהספק מופיע בפלטפורמה, לא תתאפשר רכישה שלא באמצעות הפלטפורמה
17. את הבדיקה על סוג המוצר והספק ניתן לבצע בפלטפורמה או דרך שירות הלקוחות
18. רוכשים אצל הספק

19. מקפידים שחשבונית הרכישה תהיה תקנית ותכיל את הפרטים – שם האדם (מי שזכאי לקבל החזר), שם המוצר כולל דגם, שם החנות או האתר, תאריך הרכישה, מחיר המוצר, אישור התשלום
20. מעלים את החשבונית לפלטפורמה באזור האישי ב"הזמנות שלי" או שולחים בדוא"ל hechzer@atvisor.ai, או בדואר רשום. במקרה של דואר – מקפידים לשמור העתק חשבונית
21. מקבלים אישור על קליטת הבקשה
22. ההחזר יתקבל (מחיר המוצר פחות ההשתתפות העצמית) לחשבון הבנק, ממשרד הרווחה

תמיכה טכנית

- ❖ פנייה טלפונית: 073-7599936
- ❖ דואר אלקטרוני: contact@atvisor.ai
- ❖ ווטסאפ: 073-7599936

כללים

1. לכל נושא תעודת עיוור / לקוי ראייה מוקצים **סלים אישיים**.
2. מידע אודות סלים אלה וכן אודות המוצרים וההמלצות האישיות מופיע **באיזור אישי**. המידע נשמר ומתעדכן באופן שוטף.
3. קיימת אפשרות לקבלת **תמיכה טכנית**. נוסף על כך, ניתן לקבל ייעוץ טלפוני על ידי מורה שיקומית העובדת עם החברה.
4. בנוסף לאופציה של רכישה אינטרנטית, קיימת אפשרות לביצוע רכישות גם בחנויות הספקים השונים שפרטיהם מוצגים בפלטפורמה, ובלבד שתהליך הרכישה מתבצע באמצעות הפלטפורמה.
5. השתתפות המשרד במימון מוצר לא תעלה על האחוז הנקוב בטבלת פירוט הסלים גם אם הסל מלא.
6. במידה ומתבצעת רכישה העולה על גובה השתתפות המשרד, או מעבר לסכום שנותר בסל, הזכאי ישלים את מלוא הסכום שנותר

לתשלום. לדוגמא: אם התבצעה רכישה על מוצר שעלותו היא 5,000 ש"ח, והשתתפות המשרד אמורה להגיע ל-50% כלומר - 2,500, אולם בסל נותרו 1,000 ש"ח, ישלים הזכאי את מלוא הסכום הנותר, במקרה זה: 4,000 ש"ח.

7. לא ניתן להעביר סכום שנותר בסל שמסתיים לסל שמתחדש.
8. לא ניתן להעביר סכומים בין סל לסל.
9. במקרים בהם תקופת הזכאות החלה במהלך תקופת הסל, יחושב החלק היחסי של הסל.
- לדוגמא: במקרה של סל שמתחדש אחת ל-4 שנים החל מגיל 18, מי שקיבל זכאות בהיותו בן 20, יקבל את הסכום היחסי שיחושב לתקופה שתימשך עד ימלאו לו 22 שנים.
10. במקרה שבו הזכאות החלה בשנה האחרונה של תקופת הסל, התקופה הראשונה (הזמן עד לסיום תקופת הסל) תאוחד עם תקופת הסל הבאה.

לדוגמא: אדם שקיבל תעודת עיוור מספר חודשים (עד שנה) לפני שמתחילה זכאות עבור קבוצת הגיל שלו (למשל: קיבל זכאות בגיל 21.5, חצי שנה לפני שמתחדשת זכאות בגיל 22), הזכאות תוצמד לזכאות שמתחילה בגיל 22 כך שתקופת הזכאות הראשונה שלו תהיה עד לגיל 26. במקרה זה, סכום הסל יכלול את הסכום היחסי של תקופת הסל הראשונה והסכום המלא של תקופת הסל הבאה.

פירוט סלי הסיוע

1. סל א' - מוצרי ניידות:

- גיל תחילת זכאות - שנתיים
- סכום מקסימלי של השתתפות המשרד – 2,200 ש"ח
- אחוז מקסימלי של השתתפות המשרד – 90%

2. סל ב' - מכונת ברייל:

- גיל תחילת זכאות – שנתיים.
- סכום מקסימלי של השתתפות המשרד – 6,000 ש"ח
- אחוז מקסימלי של השתתפות המשרד – 90%

3. סל ג' - טמ"סים ומוצרי הנגשה למחשב:

- גיל תחילת זכאות – 18
- סכום מקסימלי של השתתפות המשרד – 20,000 ש"ח
- אחוז מקסימלי של השתתפות המשרד – 80%

4. סל ד' - עזרים כלליים:

- גיל תחילת זכאות – מגיל הזכאות לתעודת עיוור
- סכום מקסימלי של השתתפות המשרד – 6,000 ש"ח
- אחוז מקסימלי של השתתפות המשרד – 50%

5. סל ה' - מוצרי חשמל ביתיים:

- גיל תחילת זכאות – 18 לנושאי תעודת עיוור לצמיתות בלבד
- סכום מקסימלי של השתתפות המשרד – 4,000 ש"ח
- אחוז מקסימלי של השתתפות המשרד – 20%

סל תקשורת - עזרים לאנשים עם חירשות ועיוורון

אדם שלו לקות כפולה: עיוורון וחירשות, זכאי לסל תקשורת, הכולל סיוע ברכישת עזרים לתקשורת המיועד לאנשים עם חירשות.

למי השירות מיועד ?

בני 18 ומעלה עם סף שמיעה ממוצע של 70 דציבלים או חמור מכך באוזן הטובה, בתנאי שמצב זה ארע לפני גיל שלוש, ובנוסף - לא הגיעו לגיל פרישה ב-15.8.2002.

(על פי גיל הפרישה שנקבע בחוק בתאריך: 15.08.2002: נשים - גיל 60, גברים - גיל 65).

משך קבלת השירות

אחת לארבע שנים.

איך לממש את השירות?

1. יש לקבל אישור זכאות מלאה לקבלת שירותי תמיכה לתקשורת (לא יינתן החזר רטרואקטיבי לתקופה שלפני יום הפנייה לאישור הזכאות).
2. לאחר קבלת אישור הזכאות, יש לשלוח את הקבלה על האביזר (קבלה על שם הלקוח) למשרד הרווחה.

האם השירות עולה כסף?

השירות כרוך בהשתתפות עצמית של לפחות 10% מהעלות של כל אחד מהעזרים הנרכשים ועד לגובה סכום סל התקשורת המתעדכן מדי שנה.

מה לעשות? צעד אחר צעד

1. הגשת בקשה לקבלת שירותי תמיכה בתקשורת – בקשה חד פעמית

- א. פנייה למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים.
- ב. למלא טופס בקשה לקבלת שירותי תמיכה בתקשורת
- ג. לצרף אודיוגרמה עדכנית מהשנתיים האחרונות.
- ד. החומר מועבר לקלינאית/ת תקשורת בשירותי ראייה, שמיעה וטכנולוגיה במשרד הראשי של משרד הרווחה לצורך קביעת זכאותו של הלקוח לשירותי תמיכה בתקשורת.
- ה. משרד הרווחה מודיע למחלקה לשירותים חברתיים על החלטתו, המחלקה לשירותים חברתיים מעבירה למבקש את ההחלטה.

2. רכישת העזר הנדרש.

3. **לשלוח** את הקבלה למשרד הרווחה באחת הדרכים הבאות:

- דואר אלקטרוני: hershimm@molsa.gov.il
- דואר: תחום לקויי שמיעה, משרד הרווחה והביטחון החברתי, מגדלי הבירה, ירמיהו 39 ירושלים 9446724
- פקס: 02-5085932

מוקד תמיכה לשימוש בעזרים

מוקד שירות ותמיכה של עמותת **מגדל אור** מספק מענה מרחוק בתחומים הבאים:

- ❖ פתרון בעיות טכניות בעת השימוש במחשבים, טלפונים ניידים ועזרים טכנולוגיים.
- ❖ תפעול טלפונים ניידים.

האם השירות עולה כסף?

השירות ניתן חינם לנושא תעודת עיוור/לקוי ראייה.

כיצד פונים?

פניה באמצעות הטלפון: *9366

פניה באמצעות הדואר האלקטרוני: hdmigdalor@migdalor.org.il

הדרכה טכנולוגית לשימוש בעזרים

סיוע בשימוש בעזרים טכנולוגיים מונגשים כגון: מחשבים וטלפונים סלולריים לאנשים עם מוגבלות ראייה או ראייה ושמיעה.

למי השירות מיועד

- ❖ נושאי תעודת עיוור.
- ❖ נושאי תעודת עיוור, עם לקות שמיעה של 50 דציבלים לפחות באוזן הטובה, מגיל 18 ומעלה.

משך קבלת השירות

- משך הזמן שבו ניתן השירות הוא בהתאם למוגבלות:
- ❖ מוגבלות בראיה: עד 15 שעות בשנה.
- ❖ מוגבלות בראיה ובשמיעה: משך כל קורס - 40 מפגשים פרטניים.

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות?

פנייה ישירה לספק השירות לפי מקום מגורים, כמפורט להלן:

מחוז מרכז

שם הספק: האגודה למען העיוור הרצליה
שם המנהל: ליאורה ארמה, טלפון: 09-9597204
איש קשר: שגית דהן (מזכירות), טלפון: 09-9597200

מחוז צפון, ירושלים ודרום

שם הספק: פמי פרימיום
שם המנהל: שי ורול, 03-5688111, דוא"ל: Had-tech@femi.com

אנשים עם מוגבלות בראייה ובשמיעה

שם הספק: מחסי עוז-עמותת בית דוד - המכון לחירש-עיוור

שם המנהל: חיים פוקס, טלפון: 03-6316361, 054-7549699

דוא"ל: haim@cdb.org.il

השאלת עזרים

השאלת אביזרים לצרכי למידה, עבודה והתנדבות לשירות צבאי/לאומי על מנת לאפשר תפקוד מיטבי.

למי השירות מיועד

נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה

משך ההשאלה

למשרתים בשירות צבאי/לאומי: לכל משך זמן השירות
למי שנמצא בהכשרה מקצועית או בלימודים אקדמיים: עד קבלת סיוע
ברכישה מביטוח לאומי
לאדם עובד: עד לרכישה באמצעות המעסיק

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות?

איתור המוצר באתר ATVISOR - אטוויזר www.atvisor.ai

סריקת אישור העסקה מהמעסיק / אישור על לימודים אקדמיים / אישור
על התנדבות לצה"ל / אישור על התנדבות לשירות לאומי

המוצרים הדרושים יירכשו במימון מלא ע"י המדינה ללא השלמה על ידי הזכאי, אלא שהסכום של גובה ההשתתפות של הסיוע, ינוכה מסל הזכאות באופן זמני.

במידה והזכאי נקלט במקום העבודה או קיבל סל סיוע מביטוח לאומי או סיים את השירות הצבאי/לאומי, יוחזר סכום הזכאות לסל האיש.

במידה והזכאי לא נקלט במקום העבודה, או פרש מהלימודים או משירות צבאי/לאומי, הצידוד שנרכש יישאר אצלו וההשתתפות העצמית תנוכה מהסל האיש.

סיוע ברכישת ציוד ביתי בסיסי

על בסיס הוראת תע"ס 3.16, מחלקת הרווחה באזור המגורים מוסמכת לקבוע אם יש זכאות לסייע ליחידים או למשפחות ברכישת ציוד ביתי בסיסי וחיוני לצורך שיפור תפקוד המשפחה.

פירטי הצידוד שניתן לבדוק זכאות לגביהם הם:

1. ציוד שינה וריהוט בסיסי.
2. פריטי מטבח וציוד לחימום הבית.
3. דוד חשמל או דוד שמש לחימום המים.
4. מקרר.
5. מכונת כביסה.

כיצד פונים?

באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים שבאזור מגוריהם.

פרק 7: תוכנית ייחודית לילדים

חונך לילדים עם עיוורון או לילדים להורים עם עיוורון

פרויקט החונכות מיועד לילדים בגילאי 6 עד 18. החונכות מתבצעת ע"י סטודנטים שבחלקם עם מוגבלות בראייה. החונכים משובצים לתלמידים תוך התחשבות ברקע, תחומי עניין וצרכי הלמידה של כל תלמיד.

למי השירות מיועד

- ❖ ילדים עם מוגבלות בראייה
- ❖ ילדים רואים להורים עם מוגבלות בראייה

משך קבלת השירות

שנת לימודים.

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות

פנייה ישירה לספק המפעיל: **עמותת עלה - לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקים בישראל.**

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155; פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

פרק 8: לימודים

רוב הילדים והבוגרים עם מוגבלות בראייה משתלבים במסגרות הלימוד הרגילות, תוך שימוש בטכנולוגיה מסייעת מתאימה או סיוע אחר. חלק קטן, נדרש לסיוע מסיבי במסגרות ייחודיות.

פרק זה עוסק בתחום הלימודים, על כלל היבטיו, החל מגיל לידה ועד ללימודי מקצוע בגיל המבוגר.

אבחון לקביעת מסגרת

אבחון פסיכולוגי למצבים בהם יש צורך לקבוע דרכי טיפול מתאימות או מקום לימודים או עבודה לבני כל הגילים.

לאנשים עם מוגבלות בראייה, יש צורך בהנגשת המבחנים הסטנדרטיים, שרובם נשענים על מבחני השלכה ויזואליים, לכלים שאינם ויזואליים המותאמים לאנשים עם מוגבלות בראייה.

למי השירות מיועד

- ❖ ילדים עם מוגבלות בראייה
- ❖ נוער ובוגרים עם מוגבלות בראייה

משך קבלת השירות

האבחון נמשך בין יום אחד לשלושה ימים.

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות?

1. ילדים

- ❖ פנייה למחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים בצירוף:
- ❖ טופס המלצה מהצוות החינוכי - הטופס נמצא באתר משרד הרווחה.
- ❖ אבחון קודם, במידה וקיים.
- ❖ מסמכים רפואיים המעידים על מגבלת הראייה ו/או מחלות רקע נוספות.
- ❖ שאלון שמולא על ידי ההורים.

המחלקה מפנה לאבחון ב-**מכון לשיקום ראייה ירודה בתל אביב**.

כתובת: דוד חכמי 10 (בבניין המרכז לעיוור), 66038

טלפונים: 03-6880523, 03-6880560

פקס: 03-6875696

דואר אלקטרוני: L.vision@ibcu.org.il

2. נוער ובוגרים

פנייה למחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים.
המחלקה מפנה לאבחון באחד משני המרכזים הבאים:

❖ מרכז שיקום מגדל אור

טלפון: 077-7721309

פקס: 153-77-7721313

דוא"ל: shiri@migdolor.org.il

❖ מרכז שיקום הרצליה

טלפון: 09-9597200

פקס: 09-9586711

דוא"ל shikum@shikumsharon.org

התערבות מוקדמת לפעוטות עם מוגבלות בראייה

התוכנית מעניקה תמיכה בהורים, הדרכה וטיפול לצמצום האיחור ההתפתחותי הנובע ממוגבלות בראייה.

למי השירות מיועד

תינוקות מתחת לגיל שנה עם מוגבלות בראייה והוריהם.

משך קבלת השירות

עד 3 חודשים, 12 מפגשים.

השתתפות עצמית

כרוך בהשתתפות עצמית.

איך לממש את השירות

יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים. המחלקה מפנה אל ספק השירות: **עמותת אלי"ע** בסניפיה השונים כמפורט להלן:

מרכז

כתובת: לבון 3 פתח תקוה

טלפון: 03-9336840 שלוחה 2, פקס: 03-9336837,

דוא"ל: mirit@eliya.org.il

מרכז

כתובת: משקה 2, רחובות
טלפון: 08-9408201, פקס: 03-9336837
דוא"ל: noa@eliya.org.il

ירושלים

כתובת: מעלה זאב 3, ירושלים
טלפון: 02-5639164, פקס: 02-5639162
דוא"ל: tova@eliya.org.il

צפון

כתובת: קיבוץ כפר המכבי
טלפון: 04-8602731, פקס: 04-8602731
דוא"ל: miri@eliya.org.il

דרום

כתובת: עמוס ירקוני 4, באר שבע
טלפון: 08-6233460, פקס: 08-6270671
דוא"ל: rinat@eliya.org.il

מעון יום שיקומי

מעון יום שיקומי מספק מענה לפעוטות עם מוגבלות ולבני משפחותיהם. ילדים עם מוגבלות בראייה, שזקוקים למעון יום שיקומי, יכולים להשתלב במעון יום שבו משולבים פעוטות עם מגוון מוגבלויות, או במעון ייעודי לפעוטות עם מוגבלות בראייה.

למי השירות מיועד

- ❖ פעוטות בני חצי שנה עד שלוש שנים, המקבלים גמלת ילד נכה וזקוקים לטיפולים התפתחותיים של מקצועות הבריאות.
- ❖ פעוטות בני שנה עד שלוש שנים שנקבע על-ידי גורם שהוסמך לכך, כי יש להם מוגבלות ראייה בשתי העיניים ונדרשת השמתם במעון יום שיקומי.

משך קבלת השירות

השהות במעון היא עד סיום שנתון גיל שלוש.

השתתפות עצמית

כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות

פנייה למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים, עם החומר שלהלן:

- ❖ דו"ח אבחון של מכון מוכר להתפתחות הילד.
 - ❖ אישור המוסד לביטוח לאומי על זכאות לגמלת ילד נכה.
 - ❖ אישור רפואי המעיד על בעיית הראייה או תעודת עיוור.
- המחלקה לשירותים חברתיים מעבירה את הנדרש לוועדת השמה במחוז. על פי החלטת ועדת ההשמה, ובכפוף להחלטת ההורים, הפעוט יופנה למעון ייעודי לפעוטות עם מוגבלות בראייה או למעון שבו משולבים מגוון ילדים עם מוגבלות.

פרטים אודות המעונות הייעודיים המופעלים ע"י **עמותת אלי"ע מפורטים ברשימה בעמודים 73-74.**

שילוב בגני ילדים ובמעונות יום רגילים

ילדים עם מוגבלות בראייה יכולים להשתלב בגני ילדים רגילים בליווי סיוע מתאים המכוון לשיפור המיומנויות להתמודדות של ילדים ללא מוגבלות.

איך לממש את השירות

פנייה למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים עם דו"חות ממכון להתפתחות הילד המוכר על ידי משרד הבריאות, המצביע על יכולת להשתלב במסגרת רגילה.

שילוב במסגרת החינוך הרגיל

על פי חוק השילוב, ילדים עם מוגבלות בראייה משולבים במערכת החינוך הרגילה באזור מגוריהם. לצורך כך, משרד החינוך מעמיד עבורם תוכניות סיוע.

לצורך קבלת הסיוע, מתקיימת **ישיבה בין-מקצועית הקובעת את סוג התמיכה והיקפה.**

סיוע לתלמיד עם מוגבלות בראייה הלומד בחינוך הרגיל

[ראו פרק 3 עמוד 27](#)

לימודים במסגרות של החינוך המיוחד

תלמידים עם מוגבלות בראייה משולבים בחינוך המיוחד על פי החלטת ועדת שילוב.

תלמידים אלו יכולים להשתלב בכל מסגרת של החינוך המיוחד, ויש מספר מצומצם של מסגרות שהן ייעודיות לתלמידים עם מוגבלות בראייה.

להלן פירוט המסגרות הייעודיות לתלמידים עם מוגבלות בראייה:

ביה"ס הלן קלר:

מסגרת חינוכית טיפולית **לבנות בגילאי 3 עד 21, מהמגזר הערבי** עם מוגבלות בראייה אשר נועדה לקדם ולשלב אותן בקהילה ובחברה ולהכין אותן לחיים העצמאיים.

שפת הלימוד: ערבית ואנגלית.

כתובת: בית חנינא, ירושלים

טלפון: 02-5833841

דוא"ל: hkf@netvision.net.il

קרן אור:

מסגרת חינוכית טיפולית המיועדת לתלמידים בני 6 עד 21, נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה, עם מוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) וזכויות נוספות.

המסגרת פועלת עם הארכת יום הלימודים עד שעה 17.

המסגרת מספקת טיפולים ייחודיים כגון: בריכה הידרותרפית, גרייה רב חושית (סנוזלן), טיפול בחדר חושך, למידת מחשבים. טיפול באמצעות מוסיקה, תנועה ובעלי חיים ועוד.

כתובת: אבא הלל סילבר 3, רמות א', ירושלים, 91234, ת.ד. 23523

טלפון: 073-2400200/1

פקס: 02-5869096

דוא"ל: yotal.kerenor@gmail.com

בית חינוך עיוורים:

מסגרת חינוכית טיפולית המיועדת לתלמידים בני 6 עד 21, עם מוגבלות בראייה.

כתובת: דגל ראובן 8, קרית משה, ירושלים, 91008, ת.ד. 925

טלפון: 02-6599555

פקס: 02-6540268

דוא"ל: office@jewishblind.org

תוכניות הכנה ללימודים אקדמיים

השלמה ושיפור בגרויות

עמותת עלה - עמותת לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקטים בישראל, מפעילה תוכנית לשיפור בגרויות. התוכנית מסייעת לבוגרים עם מוגבלות בראייה, אשר לא סיימו את בחינות הבגרות, או מעוניינים לשפר את ציוני הבגרות.

מה בתוכנית?

- ❖ השלמת בגרויות בתכנית חד ודו-שנתית, בתנאים מותאמים לתלמידים ליקויי ראייה ועיוורים.
- ❖ סיוע באמצעות הקלות בבגרויות, ציוד עזר, חונכים ומערך ליווי צמוד.
- ❖ אפשרות למגורים במעונות הסטודנטים ופתרונות דיור נוספים ומגוונים.
- ❖ הכוונה לקראת לימודי המשך באוניברסיטאות ומכללות בנושאים הבאים:
 - כתיבה מדעית.
 - קריאת טקסטים.
 - מיומנויות מחשב.
- ❖ פעילויות העשרה חברתית מגוונת: טיולים, ימי עיון, פעילויות ספורט ועוד.

כמה זה עולה?

אין השתתפות עצמית.

היכן מתקיימים הלימודים?

במרכז הלמידה לעיוור הממוקם באוניברסיטה העברית בירושלים, בהר הצופים.

כיצד פונים?

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית

עמותת עלה - עמותת לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקטים בישראל, מפעילה קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית.

הקורס מתקיים אחת לשנה ומכין את הנבחנים לבחינה במועד אפריל שהינו מועד מותאם (בדרך כלל מתקיים בתחילת מאי).

הקורס מועבר ע"י מדריכי פסיכומטרי מקצועיים.

המפגשים הם חד שבועיים ומתקיימים בכיתות המאובזרות במכשור הנגשה מלא.

הקורס כולל:

- ❖ זמן קורס ממושך יותר מהקורסי הכנה רגילים.
- ❖ סביבה מונגשת ללקויי ראייה.
- ❖ ספרי הקורס מונגשים לעיוורים ולכבדי ראייה.
- ❖ סימולציות המדמות לכל נבחן את הבחינה בהתאם להקלות האישיות שקיבל מהמרכז לבחינות ולהערכה.
- ❖ מערך חונכים ספציפי לפסיכומטרי.
- ❖ סיוע בהגשת הבקשה להקלות מהמרכז לבחינות ולהערכה.

כמה זה עולה?

עלות הקורס מסובסדת.

כיצד פונים?

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

סדנאות הכנה ללימודים אקדמאיים

הסדנאות נועדו לסייע לשילוב מיטבי של סטודנטים עם מוגבלות בראייה בלימודים אקדמיים, ולאפשר להם השתלבות נורמטיבית ועצמאית וכן מימוש עצמי מקסימאלי.

למי השירות מיועד

התוכנית מיועדת לסטודנטים נושאי תעודת עיוור, הלומדים במוסדות אקדמיים.

משך קבלת השירות

לקבלת מידע אודות מועדי הסדנאות יש לפנות לספק.

השתתפות עצמית

אינו כרוך בהשתתפות עצמית

כיצד פונים?

פנייה ישירה לספק המפעיל:

אזור תל אביב והמרכז

מדור התמיכה באוניברסיטת אריאל

טלפון: 03-9066219

דואר אלקטרוני: merkaztmicha@ariel.ac.il

אזור ירושלים

עמותת עלה

אשת קשר: יפעת נחמיה וולקוף

דואר אלקטרוני: yifatn@alehblind.org.il

טלפון: 0544626583

לימודים אקדמאיים והכשרה מקצועית

הביטוח הלאומי מסייע לאנשים עם מוגבלות להשתלב בעבודה. השיקום המקצועי כולל: אבחון תעסוקתי, לימודים אקדמיים או מקצועיים, מימון אביזרי לימוד, תמיכה במהלך הלימודים וסיוע בהשמה בעבודה.

פרטים באתר הביטוח הלאומי:

https://www.btl.gov.il/benefits/Vocational_Rehabilitation/Vocational_Rehabilitation_disabled/Pages/default.aspx

סיוע לסטודנטים וללומדים הכשרה מקצועית

עמותת עלה - עמותת לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקטים בישראל, מפעילה יחידות תמיכה באוניברסיטאות ובמכללות, שמטרתן להפוך את הלימוד האקדמי לנגיש עבור אנשים מוגבלות בראייה.

הסיוע כולל:

- ❖ חונכות והקראה
- ❖ חדרי לימוד מאובזרים בציוד ומיחשוב מותאם ומגבלת ראייה.
- ❖ השאלת ציוד עזר עד לקבלת הסיוע באמצעות הביטוח הלאומי.
- ❖ ספריה לימודית אקדמית עם הנגשה בקול וברייל, לפי הצורך.
- ❖ מלגות הצטיינות וסיוע.

כיצד פונים?

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

פרק 9: המעבר לחיים בוגרים

התקופה של סיום הלימודים התיכוניים היא תקופה משמעותית ורבת שינויים הדורשת החלטות לעתיד.

צעירים וצעירות עם מוגבלות בראייה מתלבטים מאוד בתקופה זו מה הם יוכלו לעשות ככל צעיר אחר בן גילם ומה לא יוכלו לעשות בגלל מגבלת הראייה.

מסיבה זו, נבנו מספר תכניות המכינות אותם לקראת חיים בוגרים ועצמאיים.

שילוב בשירות לאומי או צבאי

צעירים עם מוגבלות בראייה יכולים להתנדב לשירות לאומי או צבאי ולמלא תפקיד משמעותי ואיכותי. לצורך כך עליהם לקבל הדרכה וליווי וכן הנגשות ועזרים המותאמים למגבלתם ולדרישות התפקיד.

השירות הלאומי והצבאי מכינים את הנערים לחיי העבודה בהמשך, ותורמים לניסיון ולביטחון.

לצורך כך, שתי עמותות פועלות במטרה לשלב בצורה מיטבית את הנוער עם המוגבלות בראייה.

שירות לאומי

הגורם המפעיל:

עמותת עלה - לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקטים בישראל,
ביחד עם עמותת שלומית.

היכן מתבצע השירות?

השירות יכול להתבצע בקרבת מקום המגורים. במצב כזה המתנדב ילון בביתו. השירות יכול גם להתבצע במקום מרוחק, ובמקרה כזה הוא ילון בדירה ייעודית למתנדבי השירות הלאומי.

הכל בהתאם לרצונו של המתנדב.

באילו תחומים נעשה השירות?

המתנדב משולב בגוון רחב של תחומים בהתאם לרצונו, ליכולותיו ולנדרש.

דרכי פנייה

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

שירות צבאי

עמותת יעדים לצפון - מגדל אור מפעילה תוכנית הכנה לשירות צבאי וכן התאמת התפקיד וליווי במהלך השירות.

היכן מתבצע השירות?

השירות יכול להתבצע בקרבת מקום המגורים. במצב כזה המתנדב ילון בביתו.

השירות יכול גם להתבצע במקום מרוחק, ובמקרה כזה הוא ילון במקום ייעודי.

הכל בהתאם לרצונו של המתנדב.

באילו תחומים נעשה השירות?

המתנדב משולב בגוון רחב של תחומים בהתאם לרצונו, ליכולותיו ולנדרש.

דרכי פנייה

כתובת: רחוב אברהם דנינו, קריית חיים 26244

טלפון: 077-7721400

פקס: 077-7721401

דואר אלקטרוני: sharona@migdalar.org.il

דירות הכשרה לחיים עצמאיים בקהילה

התוכנית מיועדת להקנות מיומנויות לניהול חיים עצמאיים בקהילה.

למי השירות מיועד

נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה בני 18-30, בכל המגזרים: יהודי, חרדי, דתי-לאומי, חילוני, ערבי.

משך קבלת השירות

עד 3 שנים, בהתאם לתוכנית.

השתתפות עצמית

כרוך בהשתתפות עצמית

איך לממש את השירות

- יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים.
- ועדת קבלה ותבחן התאמת המסגרת לצרכיו של המבקש.
- במידה וועדת הקבלה אישרה את ההפניה למסגרת. יתקיים סיור במקום ביחד עם העובדת הסוציאלית מהמחלקה לשירותים חברתיים.
- נדרשת הסכמה גם של המבקש וגם של המסגרת, לאחר מכן המופנה יעבור למסגרת.

פרק 10: תעסוקה

אנשים עם מוגבלות בראייה עובדים ככל אדם אחר. רובם משתלבים בשוק העבודה הפתוח, חלקם צריכים תעסוקה מוגנת או נתמכת ולחלקם יתאימו מיזמי תעסוקה ייחודיים.

לצורך שילוב מיטבי בשוק העבודה, נדרשים לרוב:

- ❖ התאמות של סביבת העבודה
 - ❖ עזרים מותאמים ספציפית לאדם ולדרישות התפקיד
 - ❖ הדרכה לעובד ולעיתים גם לצוות ולמעסיק
- פרק זה מפרט את הזכויות והשירותים השונים בתחום התעסוקה.

החזר הוצאות נסיעה לעבודה

על פי הוראת תכ"מ: החזר הוצאות, שמספרה: 13.4.0.2 סעיף 2.1.11

נושא תעודת עיוור/לקוי ראייה, זכאי לקצובת נסיעה על פי חישוב כרטיס "חופשי חודשי" כפול 5.

סיוע בתעסוקה בשוק הפתוח

מרבית האנשים עם מוגבלות בראייה משתלבים בשוק העבודה הפתוח, עובדים במשרות שונות ומגוונות ואף מגיעים למשרות בכירות ולתפקידים משמעותיים.

על מנת שיוכלו לבצע את תפקידם בצורה מיטבית רצוי שיקבלו:

- ❖ **התאמות והנגשות פיזיות של סביבת העבודה:** בתחום זה, חלה חובת ההנגשה על המעסיק, בהתאם לתקנות **חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות** (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), תשע"ד-2013.

❖ התאמת סביבת העבודה:

ההתאמה נעשית על ידי אחד משני מרכזי השיקום הייעודיים לאנשים עם מוגבלות בראייה: **מגדל אור** או **האגודה למען העיוור בהרצליה**.

לצורך קבלת השירות יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים ולבקש **התאמת סביבת העבודה**.

❖ הדרכה בניידות ובהתמצאות אל העבודה, מהעבודה חזרה ובתוך מקום העבודה.

הדרכה זו ניתנת שירות **הדרכה שיקומית**, כמפורט בפרק 5: ניידות ותיפקוד עצמאי ובטיחותי, עמוד 45.

❖ מקריאים אנושיים במידה וצריך:

שירות במסגרתו מתנדב מסייע לעובדים עם מוגבלות בראייה על ידי הקראה של החומרים הנדרש לביצוע העבודה, כאשר עוזרי הראייה והטכנולוגיה אינם מעניקים פתרון מלא וכאשר חומרי הקריאה רבים. השירות ניתן בהתאם לצורך וללא עלות, פנים אל פנים או מרחוק (באמצעות שיחות זום, שיחות טלפוניות וכדומה).

מקבל השירות מתבקש לרכז את המסמכים הנדרשים להקראה ליום ולשעה שייקבעו כדי לייעל את העבודה.

לקבלת השירות יש לפנות לעמותת **יעדים לצפון - מגדל אור**:

כתובת: רחוב אברהם דנינו, קריית חיים 26244

טלפון: 077-7721400

פקס: 077-7721401

דואר אלקטרוני: sharona@migdalar.org.il

תעסוקה מוגנת

מרכז תעסוקתי בו עובדים אנשים המתקשים להשתלב בשוק העבודה החופשי.

אנשים עם מוגבלות בראייה יכולים להשתלב במרכזי תעסוקה מוגנת המיועדים לאנשים עם מוגבלויות שונות, או למרכזי תעסוקה ייעודיים לאנשים עם מוגבלות בראייה.

האם מקבלים תשלום על עבודה במפעל מוגן?

השכר במפעל ייעודי לאנשים עם מוגבלות בראייה מורכב מ-3 רכיבים:

1. **שכר קבוע** - משולם על ידי משרד הרווחה בגין 5 שעות עבודה ראשונות ביום.
2. **שכר מתפוקה** - משולם בגין התפוקה שהניב העובד.
3. **תנאים סוציאליים**.

כיצד פונים?

יש לפנות אל המחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים.

לוח 1: רשימת הערים בהם פועלים מפעלים מוגנים ייעודיים לאנשים עם מוגבלות בראייה

רשות	המפעיל
חולון	המשקם
נצרת עילית	המשקם
חיפה-קריית חיים	מגדל אור יעדים לצפון
רמת גן	המשקם
בת ים	החב' לתרבות ספורט ופנאי עיריית בת ים
נתניה	המשקם
אשדוד	מחלקת הרווחה אשדוד
הרצליה	אגודה למען העיוור הרצליה

רשות	המפעיל
אום אל פחם	החב' הכלכלית
כפר קרע	מעונות סאלם
באר שבע	עמותת יחדיו
ירושלים	גשר
אשקלון	עמותת יחדיו
רחובות	גשר

תעסוקה נתמכת

תעסוקה נתמכת נועדה להכין את האדם לתעסוקה בשוק הפתוח.

התוכנית אורכת שנתיים, כשחצי שנה מתוכם בליווי אינטנסיבי. במקרים מסוימים ניתן לקבל שירות מתמשך.

האם מקבלים תשלום על העסקה במסגרת תעסוקה נתמכת?

התשלום בתעסוקה נתמכת הינו שכר מינימום או שכר מינימום מותאם בהתאם לחוק שכר מינימום התשמ"ז-1987.

כיצד פונים?

יש לפנות אל המחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים.

מיזמי תעסוקה ייחודיים

משרד הרווחה שותף למיזמים ייחודיים המעסיקים אנשים עם מוגבלות בראייה או שילוב של מוגבלות בראייה ובשמיעה, בתנאי שוק חופשי, ומאפשרים לכלל האוכלוסייה חווית חשיפה והתנסות עם עולמם של אנשים עם עיוורון.

להלן פירוט:

תערוכת דיאלוג בחשיכה

תערוכה ייחודית המזמנת מפגש עם עולמם של אנשים עם עיוורון בצורה מוחשית וחוויתית. הסיוור בתערוכה מתקיים בחושך מוחלט ומתבצע ע"י מדריכים עיוורים.

התערוכה מתקיימת בצמוד למוזיאון הילדים בחולון.

הכתובת: רחוב מפרץ שלמה 1, פארק פרס, חולון.

טלפון: 03-6503000

אתר: <http://www.d-in-dark.co.il>

<http://www.childrenmuseum.org.il>

מרכז נא לגעת

מיזם המהווה מרכז תרבות ובילוי שצוותו מורכב מאנשים חרשים ועיוורים. המיזם הוקם במטרה לשלב אנשים עיוורים וחירשים באופן התורם לחברה.

במקום מתקיימות מגוון פעילויות:

תיאטרון - פועל על ידי שחקנים עם מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון. לכל שחקן נלווה מתורגמן המשתמש בשפת סימנים במגע.

מסעדת BLACK-OUT - מתנהלת בחשיכה מוחלטת. חווית האכילה בחשיכה מאפשרת דיאלוג ומפגש בין המלצרים העיוורים בתנאים בהם הסועד תלוי במלצר. המפגש מאפשר הבנה עמוקה ומשמעותית לגבי יכולותיו וצרכיו של האדם עם עיוורון.

בית קפה "קפיש" - מופעל על ידי מלצרים חרשים.

כמו כן מתקיימות במקום סדנאות שונות ואירועים ייחודיים.

כתובת: מרכז "נא לגעת" רציף העלייה השנייה, נמל יפו, תל אביב.
6812801

טלפון: 03-6330808.

אתר: <http://www.nalagaat.org.il>

מרכז שיקומי תעסוקתי לאנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה

עמותת **אבוקת אור** מפעילה מרכז שיקומי-תעסוקתי לאנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה.

למי השירות מיועד

נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה,
המוכרים גם עם מוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה,
מעל גיל 21.

אופן קבלת השירות

פנייה למחלקה לשירותים חברתיים במקום המגורים.

ספק השירות

אבוקת אור

הרב מימון 14 ירושלים

ת"ד: 2506,9102401

טלפון: 02-5444577

פקס: 025444581

valdruti@gmail.com

פרק 11: תרבות, ספורט ופנאי

מועדונים חברתיים לבוגרים

משרד הרווחה מפעיל מועדונים חברתיים לאנשים עם מוגבלויות שונות, הפזורים ברחבי הארץ. במועדונים אלה מתקיימת פעילות חברתית עשירה ומונגשת. חלק ממועדונים אלה מיועדים לאנשים עם מוגבלות בראייה.

כיצד פונים?

פנייה למחלקה לשירותים חברתיים במקום המגורים.

להלן פירוט:

אום אל-פחם

כתובת: עין אלשערה, אום אל-פחם 3001000, טלפון: 04-6256187

אילת

כתובת: מתנ"ס קולייר, שכונת איזידור, אילת,

טלפון: 08-6331018, פקס: 08-6337448

אשדוד

כתובת: רחוב אליאשוולי 1, אשדוד 7740700

טלפון: 08-8534647, פקס: 08-8534936

אשקלון

כתובת: אפרים צור 392, אשקלון 7810001

טלפון: 08-6722148, פקס: 08-6724821

באר שבע

כתובת: שאול המלך 1, באר שבע 8446811

טלפון: 08-6435976, פקס: 08-6436117

בית שמש

כתובת: רחוב הרצל 395, בית שמש

טלפון: 02-9912805, פקס: 02-9919080

בני ברק

כתובת: רבי עקיבא 34, בני ברק

טלפון: 050-5931556

בת ים

כתובת: בלפור 33, הגבעות 2, בת ים 5913701

טלפון: 03-6590066, פקס: 03-6596082

דימונה

כתובת: שדרות יגאל אלון 30/14, דימונה 8603109

טלפון: 08-6558491, פקס: 08-6553853

הרצליה

כתובת: חובת הלבבות 11, הרצליה 4632313

טלפון: 09-9506111, פקס: 09-9586711

חולון

כתובת: אלחריזי 17, חולון 5885902

טלפון: 03-558880703-5588808

חיפה

כתובת: הגפן 32, חיפה 3505317

טלפון: 04-8527222, פקס: 04-8527223

טורעאן

כתובת: טורעאן, 1695000

טלפון: 04-6414004, פקס: 04-6414029

ירושלים - 1

כתובת: רחוב ימין אבות 7 קרית משה, ירושלים 9542107

טלפון: 02-6540306, פקס: 02-6540307

ירושלים - 2

כתובת: בניין שערי העיר, יפו 216, ירושלים 9438307

טלפון: 02-55451696, פקס: 02-5003942

כפר כנא

כתובת: ת.ד. 1859, כפר כנא 1693000

טלפון: 04-6516990, פקס: 04-6517857

לוד

כתובת: דיזרעאלי 13, לוד

טלפון: 050-5518066

מגדל העמק

כתובת: דרך העצמאות ע"י בנין עמיגור, מגדל העמק 10500

טלפון: 04-6440970

נהריה

רחוב סטרומה 14, ת.ד. 78, נהריה 2210002

טלפון: 04-9522485, פקס: 04-9522491

נצרת

כתובת: ת.ד. 11053, נצרת

טלפון: 04-6011574, פקס: 04-6011579

נתניה

ההסתדרות 4, נתניה

טלפון: 052-5300580

עכו

טרומפלדור 16, עכו 2412101

טלפון: 04-9912740, פקס: 04-9912740

עראבה

מועצה מקומית, עראבה 3081200
טלפון: 04-6740476, פקס: 04-6744616

ערד

הפלמ"ח 8 ערד, 213829
טלפון: 054-3169063

פתח תקווה

רחוב הרצל 3, ת.ד. 45, פתח תקווה 4910001
טלפון: 03-9315444, פקס: 03-9390520

צפת

רחוב הרצל 15, ת.ד. 1132 שפרעם 1311101
טלפון: 04-6920445-6, פקס: 04-6922338

קריית מלאכי

בן גוריון 38
טלפון: 0508684035

קרית שמונה

ת.ד. 1012, קרית שמונה 1101901
טלפון: 04-6902220, פקס: 04-6902530

ראשון לציון

בן אליעזר 15, ראשון לציון 75229
טלפון: 03-9566549, פקס: 03-9664373

רחובות

רחוב משה פריד 2, פינת משקה, רחובות 7638751
טלפון: 08-9475151, פקס: 08-9475154

רמת גן

בן יוסף 11, רמת גן 5247413
טלפון: 03-6703484, פקס: 03-6703485

שפרעם

מחלקת הרווחה, מרש"ל שפרעם
טלפון: 04-9501702, פקס: 04-9059123

קרית שמונה

ת.ד. 1012, קרית שמונה 1101901
טלפון: 046902220

תל אביב - 1

רחוב מנדלי מוכר ספרים 20, תל אביב-יפו 6356318
טלפון: 03-7241975, פקס: 03-6391033

מועדון חברתי לאנשים עם חירשות ועיוורון

אנשים עם מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון, יכולים לבלות בחברה עם הנגשה מיוחדת המבוססת על מתורגמנים לשפת הסימנים ומתווכי תקשורת.

לטובת קבוצת אוכלוסיה זו, הוקם מועדון חברתי המתאים לצרכיהם.

מי מפעיל את השירות?

השירות ניתן על ידי עמותת מחסי-עוז – מכון בית דוד - המכון לחירש-עיוור

יש לפנות ישירות אל העמותה:

כתובת: שדרות יד לבנים 13, יד אליהו **טלפון:** 03-6316361

פקס: 03-6316419

אתרי טבע מונגשים

ברחבי הארץ יש מגוון אתרי טבע שהונגשו לרווחת אנשים עם מוגבלות בהם ניתן לבלות בדומה לכלל האוכלוסייה.

**פרטים באתר נגישות ישראל, רשות הטבע והגנים, הקרן
הקיימת לישראל ועוד**

ספורט

בית חינוך עיוורים

בבית חינוך עיוורים מתקיימות מגוון פעילויות ספורט מותאמות ומונגשות לאנשים עם מוגבלות בראייה.

לדוגמא:

❖ כדור שער

❖ חדר כושר

❖ קבוצות ריצה

❖ קבוצות רכיבה על אופני טנדם

❖ משחקי שחמט

לפרטים: בית חינוך עיוורים

כתובת: דגל ראובן 8, קרית משה, ירושלים, 91008, ת.ד. 925.

טלפון: 02-6599555

פקס: 02-6540268

דוא"ל: office@jewishblind.org

עמותת אתגרים

עמותת אתגרים מפעילה מגוון רחב של פעילויות ספורט מונגשות לאנשים עם מוגבלות בראייה.

לדוגמא:

❖ שייט

❖ קבוצות הליכה

❖ קבוצות ריצה

❖ קבוצות רכיבה על אופני טנדם

לפרטים: עמותת אתגרים

כתובת: ת.ד. 9262 מיקוד 6109201 תל אביב

טלפון: 03-5613585

דוא"ל: frontdesk@etgarim.org

קבוצות ריצה ורכיבה

ברחבי הארץ פועלות מספר רב של קבוצות ריצה או רכיבה מונגשות לאנשים עם מוגבלות בראייה.

הריצה מתבצעת באמצעות חבל גמיש הנקשר בין מוביל רואה לרץ עם מוגבלות בראייה.

הרכיבה מתבצעת באמצעות אופני טנדם שלהן שני מושבים, כאשר במושב הקידמי יושב אדם רואה. הרכיבה דורשת תיאום מדויק בין הרוכב הרואה לרוכב שאיננו רואה.

להלן מספר מקומות אליהם ניתן לפנות לקבלת פרטים:

בית חינוך עיוורים

כתובת: דגל ראובן 8, קרית משה, ירושלים, 91008, ת.ד. 925.

טלפון: 02-6599555

פקס: 02-6540268

דוא"ל: office@jewishblind.org

עמותת עלה

ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דואל: lcb@alehblind.org.il

מרכז ישראלי לכלבי נחייה לעיוורים

כתובת: מושב בית עובד 76800,

טלפון: 08-9408213, 050-5404070

פקס: 08-9408220

דוא"ל: info@igdcdb.org

עמותת אגרים

כתובת: ת.ד. 9262 מיקוד 6109201 תל אביב

טלפון: 03-5613585

דוא"ל: frontdesk@etgarim.org

עמותת פעול"ה

טלפון: 08-8603311

דוא"ל: peula100@gmail.com

כדורת דשא לעיוורים

כדורת דשא הוא ספורט תחרותי המתקיים על משטחי דשא ובמהלכו מגלגלים כדורים לעבר מטר. הספורט הותאם לאדם העיוור באמצעות הצמדה של אדם רואה המשמש לו כ"עיניים".

הפעילות מופעלת על ידי **מועדוני ספורט לכדורת דשא** במקומות שונים בארץ.

**פרטים במועדוני ספורט כדורת דשא ברעננה, ראשון לציון,
חיפה ועוד**

שידורי ספורט מונגשים

הספרייה המרכזים לעיוורים בשיתוף כאן 11 משדרים, מידי שבוע, את שידורי הספורט הבולטים והמרכזיים עבור אנשים עם מוגבלות בראייה. ההנגשה מתבצעת באמצעות תיאור קולי של המתרחש על המגרש.

משחקים מונגשים

המרכז לעיוור בישראל מוכר מגוון רחב של משחקים מונגשים לאנשים עם מוגבלות בראייה. חלק מהעזרים הותאמו במיוחד לאוכלוסייה זו וחלקם מונגשים מאחר והם מופעלים בעזרת קול. לחלק מהמשחקים ניתן סיוע ברכישה לנושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה – ראו פרטים ב- **סיוע ברכישה ובהתאמת עזרים** [בעמוד 58](#).

הנגשת הצגות, סרטים ואירועי תרבות

הנגשת תרבות לאנשים עם מוגבלות בראיה מאפשרת גישור על פערי המידע בקליטת מסרים חזותיים. ההנגשה מסייעת, לקהל הזקוק לכך, ליהנות מצריכה מלאה ואיכותית של סרטים, תכניות טלוויזיה, הצגות, אירועי תרבות, טקסים ועוד.

במסגרת ההנגשה ממחישים באופן מילולי מראות חזותיים וכך מביאים "תמונה" לאוזנם של אנשים שלא יכולים לראות.

קיימים שני מודלים לתיאור קולי:

א. מודל מוקלט – שילוב טקסט המתאר את המתרחש בתוך פס קול מוקלט של סרט או תוכנית טלוויזיה ומושמע במערכת השמע של אולם ההקרנה.

ב. מודל חי – הקריין מתאר את המתרחש על הבמה בהצגה/באירוע כשלרשותו מערכת שידור באמצעותה הוא מעביר את התיאור לאדם לקוי הראייה או העיוור הנמצא באולם ושומע את הדברים באוזניות אישיות שלא מפריעות לסביבה.

לפרטים: **הספריה המרכזית לעיוורים.**

טלפון: *3452

וואטסאפ: 054-8663452

פקס: 053-7975622

דוא"ל: info@clfb.org.il

ספריות מונגשות

אנשים עם מוגבלות בראייה יכולים ליהנות מקריאת ספרים ככל אדם אחר.

לשם כך, הספר צריך להיות מונגש.

הנגשת הספר יכולה להתבצע באחת מ-3 דרכים:

- **הגדלה** - כתב מוגדל מאפשר לאדם לקוי ראייה לקרוא.
- **קול** -המרת החומר הכתוב לשמע.
- **ברייל** -המרת החומר הכתוב לכתב ברייל מאפשרת לקוראי ברייל לקרוא.

להלן פירוט המקומות בהם ניתן לשאול מגוון ספרים מונגשים.

הספרייה המרכזית לעיוורים

סוג הספרים: ספרות מגוונת לכלל הגילאים במגוון שפות.

כתובת: יגאל אלון 76, קומה 4, תל אביב-יפו, 6706701

טלפון: *3452

וואטסאפ: 054-8663452

פקס: 053-7975622

דוא"ל: info@clfb.org.il

עמותת עלה לקידום סטודנטים עיוורים ודיסלקים.

סוג הספרים: ספרי לימוד

כתובת: ת.ד. 24051, הר הצופים, ירושלים, 9124001;

טלפון: 02-5882155;

פקס: 02-5826166.

דוא"ל: lcb@alehblind.org.il

מסילה ספרייה תורנית לעיוורים

סוג הספרים: ספרי קודש

כתובת: רח' טולידנו 8, בני ברק 5154457

טלפון: 03-5782895

פקס: 03-5782895

דוא"ל: mesilah@bezeqiet.net

פרק 12: דיור

רוב האנשים נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה מנהלים חיים עצמאיים ומלאים בקהילה.

ישנן שתי קבוצות ייחודיות, שעבורן נבנו בתים לחיים:

❖ אנשים עם מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון.

❖ אנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותי - מש"ה

להלן פירוט:

בית לחיים לאנשים עם שילוב של חירשות ועיוורון

אנשים עם מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון, יכולים לנהל חיים עצמאיים בקהילה. חלקם מעוניינים, בגיל מסוים, לעבור להוסטל המאפשר חיים עצמאיים במסגרת מגינה.

לצורך כך הוקם בית לחיים - **הוסטל בית אופק** ובו צוות מקצועי שמתקשר בשפת הסימנים או בשפת הסימנים במגע.

בית זה, מהווה מסגרת דיור המאפשרת להשתלב בקהילה בכל תחומי החיים (תעסוקה, בריאות, פנאי, חברה, תרבות, שימוש במשאבי קהילה).

למי השירות מיועד

נושאי תעודת עיוור שיש להם גם ירידה חמורה בשמיעה, והם זקוקים לליווי ותמיכה ברמה בינונית.

משך קבלת השירות

משך השהות אינו מוגבל וניתן להישאר כל עוד המקום את צרכיו ורצונותיו של הדייר.

השתתפות עצמית

בחלק מהמקרים תיתכן השתתפות עצמית

איך לממש את השירות

1. יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים ולבקש לעבור למסגרת של בית לחיים המותאמת לאנשים עם מוגבלות גם בשמיעה וגם בראייה.
2. המחלקה לשירותים חברתיים תקיים ועדת קבלה.
3. במידה וועדת הקבלה אישרה את ההפניה למסגרת. יתקיים סיור במקום ביחד עם העובדת הסוציאלית מהמחלקה לשירותים חברתיים.
4. נדרשת הסכמה גם של המבקש וגם של המסגרת, לאחר מכן המופנה יעבור למסגרת.

ספק השירות

חברת שלו - שירותי שיקום ייחודיים ומתקדמים

בית לחירשים עיוורים בחולון שקנאי 2, חולון

מנהלת: ננה - 0502282544

טל: 03-6208505

פקס: 03-6099806

דוא"ל: nenab@slavpro.co.il

דרכי הגעה

קווים: 2, 2א', 4, 143, 14, 189.

בית לחיים לאנשים עם עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה

מערך דיור בקהילה המשמש כבית לחיים.

בכל דירה מתגוררת קבוצה קטנה של דיירים באווירה משפחתית, בליווי צוות מדריכים מוגבר הנותן מענה בכל שעות היממה.

למי השירות מיועד

נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה,

המוכרים גם עם מוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה,

מעל גיל 21.

איך לממש את השירות

1. יש לפנות למחלקה לשירותים חברתיים הסמוכה למקום המגורים ולבקש לעבור למסגרת של בית לחיים המותאמת לאנשים עם מוגבלות גם בשמיעה וגם בראייה.

2. המחלקה לשירותים חברתיים תקיים ועדת קבלה.

3. במידה וועדת הקבלה אישרה את ההפניה למסגרת. יתקיים סיור במקום ביחד עם העובדת הסוציאלית מהמחלקה לשירותים חברתיים.

4. נדרשת הסכמה גם של המבקש וגם של המסגרת, לאחר מכן המופנה יעבור למסגרת.

ספק השירות

אבוקת אור

הרב מימון 14 ירושלים

ת"ד: 2506,9102401

טלפון: 02-5444577

פקס: 025444581

דוא"ל: valdruti@gmail.com

פרק 13: עיוורון עם מוגבלות נוספת

אדם עם מוגבלות בראייה מתמודד עם משימות החיים בצורה מורכבת מזו של אדם שאין לו מוגבלות.

כאשר לעיוורון מתלווה מוגבלות נוספת, ההתמודדות מורכבת פי כמה וכמה. מסיבה זו התפתחו שירותים ייחודיים לקבוצות מסוימות, כמפורט להלן:

מוגבלות חושית כפולה: חירשות ועיוורון

ישנם אנשים עם מוגבלות חושית כפולה: בשמיעה ובראייה.

בקרב אוכלוסייה זו, יש קבוצה של אנשים שעומדים בקריטריונים גם לתעודת עיוור וגם לסל תמיכה בתקשורת.

קבוצה זו זכאית לכל השירותים והזכויות הנובעות מכך.

בפרק זה מרוכזות הזכויות והשירותים הייחודיים לאוכלוסייה זו, המוזכרות במדריך. מעבר לכך, הם זכאים לכלל השירותים המוזכרים רק לנושאי תעודת עיוור.

שירותים ייחודיים לאנשים עם חירשות ועיוורון

❖ **תשלומים כספיים ממשרד הרווחה**

דמי תקשורת – [ראו עמוד 20](#)

❖ **שירותי מידע והכוונה**

עמותות סינגור - המרכז לחירש-עיוור – [ראו עמוד 42](#)

❖ **תפקוד עצמאי**

- התנהלות במצב חירום – [ראו עמוד 52](#)
- תמיכה חזותית - [ראו עמוד 53](#)
- שירותי תרגום, תמלול ושפת סימנים במגע - [ראו עמוד 54](#)

❖ **טכנולוגיה לסיוע בתפקוד**

- סל תקשורת – עזרים - [ראו עמוד 64](#)
- הדרכה טכנולוגית לשימוש בעזרים - [ראו עמוד 66](#)

❖ **תעסוקה**

מיזמי תעסוקה ייחודיים - מרכז נא לגעת - [ראו עמוד 90](#)

❖ **חברה**

מועדון חברתי לאנשים עם חירשות ועיוורון - [ראו עמוד 98](#)

❖ **דיור**

בית לחיים - [ראו עמוד 105](#)

עיוורון ומוגבלות שכלית התפתחותית - מש"ה

לאוכלוסייה זו יש מספר מענים ייחודיים:

- ❖ מסגרת לימודית ייחודית המופעלת על ידי **קרן אור** - [ראו עמוד 77](#)
- ❖ מרכז שיקומי-תעסוקתי המופעל על ידי עמותת **אבוקת אור** - [ראו עמוד 91](#)
- ❖ בית לחיים המופעל על ידי עמותת **אבוקת אור** - [ראו עמוד 107](#)

עיוורון והנמכה קוגניטיבית גבולית

לאוכלוסייה זו יש מענה לימודי ייחודי המופעל על ידי **בית חינוך עיוורים** - [ראו עמוד 77](#)